PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 204 (6491)

TRST, sreda, 7. septembra 1966

ATENTAT V JUŽNOAFRIŠKI POSLANSKI ZBORNICI

Rasist Verwoerd podlegel ranam ki mu jih je zadal beli atentator

Atentatorja, ki je grškega porekla, so aretirali - Izjave delegatov na londonski konferenci Commonwealtha - Grimond: «To bi moral biti opomin tistim, ki hočejo ohraniti avtokratske režime v Afriki» Resolucija proti rasizmu na seminarju Združenih narodov

CAPSTADT, 6. — Predsednik Južnoafriške zveze dr. Hendrick Verwoerd je postal danes žrtev atentata. V dvorani parlamenta ga je napadel in večkrat zabodel z nožem v vrat redar v parlamentu. Verwoerd je pravkar sedel k predsedniški mizi, ko se mu je približal moški, oblečen v uniformo redarjev parlamenta. Verwoerd ga je pogledal, kakor da pričakuje, kaj mu bo rekel. Toda redar je potegnil iz žepa nož in Verwoerda večkrat zabodel. Verwoerd se je zrušil na tla ves v krvi. Atentator je predsednika zabodel tudi v prsi. Atentator se imenuje Dimitri Stafendis in je grškega porekla. Baje je šele pred nekaj časa prišel v južnoafriško prestolnico iz Mozambika.

Napadalec je zamahnil z nožem tudi proti ministru za šport in turizem, ki je sedel poleg Verwoerda, toda ga ni zadel. Tedaj so številni poslanci planili na Stafendisa, ki je še dalje mahal z nožem in vpil. Uspelo jim je prijeti ga in odpeljati. V njegovem žepu so našli druga dva noža. Službo redarja v parlamentu je prevzel 1. avgusta.

Verwoerda so takoj odpeljali v kliniko, toda zdravniki so lahko ugotovili samo njegovo smrt.

Verwoerd bi čez dva dni dopolnil 65 let. Pred štirimi dnevi je slavil osmo obletnico svoje vlade. Pred kratkim se je vrnil iz Pretorie, kjer se je sestal s predsednikom vlade nove neodvisne države Bazuto. Danes je imel govoriti v parlamentu.

Takoj po atentatu so v parlamentu javili, da bo ministrski podpredsednik in minister za transporte Ben Schorman začasno prevzel funkcijo predsednika vlade.

Angleško zunanje ministrstvo ni hotelo še komentirati atentata v pričakovanju uradnih poročil. Delegati na konferenci Commonwealtha so zvedeli za novico na seji konference. Tajnik Comonwealtha Arnold Snith je izjavil, da nasilje in umori niso sredstva za reševanje vprašanj Južne Afrike. Tajnik gibanja proti «apartheidu» je izjavil, da spričo dejstva, da južnoafriška vlada uporablja nasilje za zatiranje ljudstva in ustvarja ozračje sovražnosti, je razumljivo, da se ljudstvo odloči uporabljati podobna sredstva. «Umor Verwoerda, je dodal, poudarja zlo v južnoafriški družbi in noben drug voditelj ne bo varen pred nevarnostjo podobnega napada, ker prav razmere, ki so jih oni sami ustvarili, vodijo do takih dejanj.»

Ministrski predsednik Sierre Leone Albert Margai ni hotel komentirati atentata. Neki nigerijski delegat je izjavil, da nasprotuje umoru, naj bo žrtev kdor koli. Podpredsednik narodnoosvobodilnega sveta Gane pa je izjavil: «Verwoerd je bil človeško bitje; žal mi je, da je umrl.» Ministrski predsednik Singapura je izjavil, da mu je žal, «toda to je sestavni del tveganja, ki je povezano s takimi režimi».

Zambijski zunanji minister Kapvepve je izjavil, da čeprav je sedaj težko reči, ali bo smrt Verwoerda imela posledice za rodezijsko vprašanje, je mogoča kaka sprememba južnoafriške politike s tem v zvezi. Ciprski nadškof Makarios je izjavil, da je «umor strahotna stvar», ter je dodal, da je po njegovem mnenju treba povezati umor Verwoerda s stanjem v Rodeziji. Ministrski predsednik Gambije je izjavil, da upa, da bo novi predsednik Južnoafriške vlade uvedel bolj človeško politiko do afriške večine ter da se bo oddaljil od sedanje politike, ki je poražna.

Voditelj britanske liberalne stranke Jo Grimond je izjavil, da je vedno nasprotoval Verwoerdovi politiki ter da se je vedno bal, da bo zatiranje v Južni Afriki prej ali slej pripeljalo do nasilja. «To bi moral biti opomin tistim, ki nameravajo ohraniti avtokratske režime v Afriki; to tem bolj, ker je morilec belec,» je poudaril Grimond.

Številni delegati na konferenci Commonwealtha so izrazili bojazen, da bo smrt Verwoerda povzročila še večjo negotovost ne samo v Južni Afriki, temveč predvsem v Rodeziji. V Londonu se bojijo, da bo smrt Verwoerda pripeljala še do večje politične nepopustljivosti ekstremistov v Južni Afriki in Rodeziji.

Neki afriški delegat pa je izjavil: «Hvala Bogu, da morilec ni bil črnec; drugače bi bile posledice zelo hude za Južno Afriko in za vso Afriko.»

Hendrick Verwoerd se je rodil leta 1901 v Amsterdamu na Holandskem in se je zelo mlad preselil najprej v Južno Rodezijo nato pa v Juznoafriško zvezo, kjer se je naselila njegova družina. Povečini je študiral v Južni Afriki in doktoriral v psiholoških vedah. Zatem se je preselil na univerze v Hamburgu, Leipzigu in Berlinu, kjer se je spopolnil in je nato poučeval na berlinski univerzi psihologijo. Zatem pa je prevzel oddelek za sociološke študije. Prav v Nemčiji se je navzel nacističnih idej. Leta 1936 je podpisal skupno z drugimi petimi univerzitetnimi profesorji protest proti sprejemu nemških židovskih beguncev v Južno Afriko. Leto dni pozneje je postal časnikar in je prevzel ravnateljstvo novega nacionalističnega dnevnika v Johannesburgu. Med drugi svetovno vojno je objavljal uvodnike v nacističnem duhu. Po vojni je bil leta 1948 izvoljen za senatorja, leta 1950 pa je vstopil v vlado. Prav po njegovi zamisli so začeli izvajati strog program rasne diskriminacije in zatirati črnce. Sprejeli so zakone, ki prepovedujejo črncem obiskovati cerkve na področjih, ki so določena za belce. Septembra 1958 je bil imenovan za ministrskega predsednika. Pod njegovim vodstvom je Južnoafriška zveza postala republika in je izstopila iz Commonwealtha. Aprila 1960 je bil Verwoerd, med napetostjo, ki jo je povzročila njegova rasistična politika, hudo ranjen pri atentatu, ki ga je napravil nanj neki Anglež.

Ves čas svojega vladanja je vedno bolj zaostroval rasistično politiko ter je nato odkrito podpiral južnorodezijskega rasista Smitha, ko je ta enostransko proglasil neodvisnost Južne Rodezije.

Včeraj se je v brazilski prestolnici zaključil seminar Združenih narodov o rasistični politiki v Juzni Afriki. Sprejeli so resolucijo, ki vsebuje 30 priporočil za borbo proti rasistični politiki. Predložili jo bodo glavni skupščini OZN.

V resoluciji udeleženci seminarja soglasno obsojajo «apartheid» ter pozivajo Združene narode, naj skrbno proučijo to vprašanje.

Vendar pa so ZDA, Velika Britanija, Nova Zelandija in Argentina odobrile s pridržkom tisti del resolucije, ki se zavzema za podoben bojkot, kakršnega so uvedli lani proti Roderiji. Seminar je trajal dva tedna ter so se ga udeležili predstavniki 28 držav. Južna Afrika je bila sicer uradno odsotna, toda številni opozicijski delegati so se seminarja udeležili in so obsodili Verwoerdovo politiko.

Nov ustaški zločin v Zahodni Nemčiji

BONN, 6. — V čakalnici železniške postaje v Frankfurtu je bil danes ubit jugoslovanski državljan 26-letni Stipan Medvidović. Baje je nastal prepir, ker je Medvidović imel v gumbnici jugoslovansko rdečo zvezdo. V spor se je vmešal neki Jugoslovan, ki je Medvidoviča zabodel z nožem ter je nato zbežal.

Poročajo tudi o drugih incidentih, ki so jih povzročili ustaški elementi. Ti so se zbrali pred jugoslovanskim generalnim konzulatom v Muenchnu, ne da bi policija nastopila. Prerezali so gume na avtomobilu generalnega konzula. Neznanci so konzulu večkrat grozili po telefonu. Podobni dogodki so se dogodili tudi pred uradom jugoslovanskega konzulata v Stuttgartu, V Dueseldorfu je bil pred dnevi ubit en Jugoslovan, ki je prišel na delo v Nemčijo.

U Tant bo ostal še dve leti?

NEW YORK, 6. — V poučenih krogih izjavljajo, da bi U Tant eventualno ostal tajnik Združenih narodov še dve leti, če bi ga v tem smislu pozval varnostni svet, če ne bi bilo drugega kandidata.

U Tant pa ni hotel odgovoriti časnikarjem na vprašanje, ali je njegova odločitev o umiku neprekinjena. Izjavil je, da bo imel 20. septembra tiskovno konferenco pred začetkom dvajsetega zasedanja glavne skupščine ter da bo jasno odgovoril na nekatera vprašanja. Medtem pa se sklicuje na svojo izjavo v prejšnjem tednu.

OBISK NORVEŠKEGA KRALJA V BEOGRADU

Skupno stremljenje obeh držav za mir in vsestransko sodelovanje

Titova in Olafova zdravica - Začetek političnih razgovorov med zunanjima ministroma obeh držav

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 6. — V državnem tajništvu za zunanje zadeve so se danes dopoldne pričeli norveško-jugoslovanski razgovori med zunanjim ministrom Lingom ter državnim tajnikom za zunanje zadeve Markom Nikežićem in njunimi sodelavci. Na današnjem sestanku so pregledali mednarodni položaj in proučili vprašanja evropske varnosti in razorožitve ter vprašanja s področja dvostranskih odnosov. Po razgovorih je ministra Linga sprejel tudi predsednik zveznega izvršnega sveta Petar Stambolić in se zadržal z njim v daljšem prisrčnem razgovoru.

Predsednik republike maršal Tito in norveški kralj Olaf sta v zdravici, ki sta jo izmenjala med kosilom, ki ga je predsednik republike priredil v čast svojemu gostu, poudarila tradicionalno prijateljstvo, ki veže oba naroda, posebno po zadnji vojni, njuno ljubezen do svobode in privrženost obeh držav stvari miru in mednarodnega sodelovanja.

Tito je izrekel priznanje norveškemu ljudstvu za njegove simpatije in pomoč med drugo svetovno vojno in ugotovil, da različni notranji razvoj ne ovira razvoja odnosov med obema državama, ki temelji na medsebojnem spoštovanju in enakopravnosti. Predsednik Jugoslavije je z obžalovanjem ugotovil, da je mednarodni položaj resen, ker se večajo uporabe sile v mednarodnih odnosih in se nadaljuje oboroževalna tekma, ter je poudaril, da so vse države, velike in male, poklicane, da prispevajo pri reševanju mednarodnih vprašanj. «Naše skupno stremljenje na področju mednarodnih odnosov so predvsem ohranitev miru in razvoj vsestranskega sodelovanja. Privrženost Norveške in Jugoslavije miru in njuna pripravljenost, da v okviru svojih možnosti prispevata k zboljšanju odnosov in miroljubnemu reševanju perečih mednarodnih vprašanj daje tudi dvostranskim odnosom poseben značaj,» je poudaril Tito.

Kralj Olaf je ugotovil, da sta Jugoslavija in Norveška vsaka na svoj način morali varovati svoje nacionalne interese, da pa imata skupno platformo, kajti obe sta v svetovni organizaciji našli glavno zaslombo v zunanji politiki. To je pripeljalo do sodelovanja med obema državama v svetovni organizaciji in zunaj, kjer sta skupno sodelovali v miroljubnih operacijah svetovne organizacije. Norveški kralj se je pridružil mnenju predsednika Tita glede nujnosti in možnosti širšega sodelovanja med državami, kot sta Jugoslavija in Norveška, pri reševanju osnovnih mednarodnih vprašanj, posebno pri reševanju vprašanja razorožitve in premostitvi gospodarskega prepada med državami. Olaf V. je izrekel priznanje predsedniku Titu za njegov osebni prispevek k zboljšanju in povečanju možnosti konstruktivnih odnosov med vzhodom in zahodom.

Dopoldne se je norveški kralj udeležil slovesne seje mestne skupščine Beograda, na kateri je predsednik skupščine Branko Pesić v znak iskrenih občutkov prebivalstva Beograda do suverena države, čigar ljudstvo goji prijateljska čustva do narodov Jugoslavije, izročil Olafu V. zlato spominsko plaketo Beograda. «Veseli me, da lahko ponesem to spominsko plaketo iz mesta, katerega zgodovina in junaško zadržanje so dobro znani na Norveškem. Svoboda in neodvisnost sta skupen smoter, za katerega smo se borili vsak v svoji deželi. Meščani Beograda so za te vrednote mnogo žrtvovali, posebno v zadnji vojni. Prispevek, ki ste ga vi in Jugoslavija dali za skupno stvar, ne bo nikdar pozabljen,» je poudaril norveški kralj v svojem kratkem zahvalnem govoru in izročil mestni skupščini kot svoje darilo z emajlom in zlatom obloženo srebrno posodo.

Po slovesnosti v mestni skupščini je norveški kralj skupno s predsednikom Titom obiskal inštitut za jedrsko znanost v Vinči. Po kosilu je norveški kralj v parku prijateljstva v Novem Beogradu zasadil drevo miru. Javor, ki ga je zasadil Olaf V., je 44. drevo, ki so ga zasadili v tem parku tuji državniki in ugledne osebnosti iz raznih krajev sveta, ki so obiskali Beograd.

Danes popoldne si je visoki gost ogledal tudi vojni muzej na Kalemegdanu, zatem pa se je v norveškem veleposlaništvu sestal z osebjem veleposlaništva in Norvežani, ki žive v Beogradu. Nocoj je kralj Olaf V. v hotelu «Metropol» priredil slovesen sprejem. Jutri bo obiskal Skopje, kjer ga bo mestna skupščina v znak zahvale za pomoč norveškega ljudstva pri obnovi Skopja po potresu in nesebično pomoč Jugoslovanom med vojno, proglasila za častnega meščana.

B. B.

Minister Čen Ji o odnosih z ZDA

TOKIO, 6. — Japonski tisk poroča, da je kitajski zunanji minister Čen Ji izjavil skupini japonskih poslancev, ki so na obisku v Pekingu, da ne verjame, da bo napetost med ZDA in Kitajsko večno trajala. Čen Ji je tudi izjavil, da ni moč reči, da Kitajska nima namena urediti vietnemskega vprašanja s pogajanji. Dejal je: Kitajska nadaljuje pogajanja z ZDA v Varšavi na ravni veleposlanikov. Če ne bi Kitajska verjela v koristnost pogajanj, bi bila že zdavnaj prekinila razgovore v Varšavi.» Čen Ji je tudi izjavil, da je dejstvo, da niti Kitajska niti ZDA nimata namena povzročiti medsebojnega spopada. «Kar je dejal, da ne verjame za sedaj v ameriški napad na Kitajsko, toda ta se pripravlja s sedanjo «kulturno revolucijo »na tako eventualnost Po mnenju pekinške vlade je moč rešiti vsak spor s pogajanji, toda «ni nobenega mesta za pogajanja, dokler bodo ZDA uporabljale silo v Vietnamu».

Čen Ji je tudi izjavil, da sedanja kampanja rdečih gardistov ne bo menjala kitajske zunanje politike. Kitajska ni menjala svoje politike podpiranja načel bandunške konference. O usodi Vietnama ne more odločati Kitajska, temveč mora o tem odločati Vietnam sam.

Pekinški radio je javil, da so kitajske oborožene sile v pripravljenosti, da preprečijo širjenje nasilnih dejanj rdečih gardistov. Vojaške enote v vsej državi so se zbrale, da se posvetujejo o svoji vlogi v tem gibanju. Razpravljali so predvsem o nadzorstvu nad rdečimi gardisti in nad «sovražniki».

Medtem poročajo o sporih v komunističnih vodstvih v posameznih pokrajinah v zvezi z nasilji rdečih gardistov .

Agencija Tass poroča iz Pekinga, da se tisoči rdečih gardistov, ki so prišli v Peking s podeželja slabo obnašajo in so povzročili v Pekingu precej nereda. Pri tem navaja tudi pisanje nekega pekinškega lista, ki obsoja obnašanje teh «škodljivih elementov» ter zahteva, naj jih do sobote odstranijo; drugače bi bilo težko zajamčiti varnost glavnih voditeljev med pripravami in proslavami narodnega dneva Kitajske, ki bo 1. oktobra. Tass sporoča tudi o uničenju starih umetnin. Zdi se, da je znameniti tempelj počivajočega Bude poln drobcev zgodovinskih kipov, ki so jih rdeči gardisti razbili. Dragocene slike v palači pa so pokrili in se zdi, da nameravajo rdeči gardisti pisati čezne slikate iz Maocetungovih del.

Konferenca Commonweatha

LONDON, 6. — Predsednik angleške vlade Wilson je na današnji seji Commonwealtha govoril 70 minut o Rodeziji. Po njegovem govoru je predsednik Ugande zahteval odložitev dela do jutri zjutraj, da lahko proučijo vsebino govora. Računajo, da bodo o Roderiji razpravljali do četrtka in morda še več.

Zvečer se je zvedelo, da je Wilson predlagal letalski most za prevažanje živil in surovin v Zambijo. Glede obveznih sankcij proti Roderiji je Wilson izjavil, da je pripravljen proučiti to vprašanje, ni pa dodal drugega. Po mnenju opazovalcev to pomeni, da ni nobene spremembe v politiki britanske vlade. Wilson je poudaril, da morajo tudi druge države Commonwealtha sodelovati pri politiki prepovedi uvoza v Rodezijo, ki jo vodi angleška vlada.

Afriški delegati so se po današnji seji sestali na posvetovanje. Po sestanku je ugandski predsednik Obote izjavil, da ni zadovoljen s Wilsonovim govorom.

V Siriji se je pripravljal nov državni udar

DAMASK, 6. — Radio Damask je sporočil, da so preprečili državni udar proti režimu stranke Baas, ki je na oblasti. Radio je objavil izjavo sirskega vodstva stranke, v kateri obtožujejo «bivše voditelje, da so kovali zaroto skupno z reakcijo za izvedbo državnega udara». Radio je dodal, da je poizkus spodletel, ter je omenil med organizatorji ustanovitelja stranke Baas Aflaka, bivšega glavnega tajnika stranke Razaza in bivšega predsednika vlade Salaha Bitarja. Obtožuje jih, da so skušali skupno z vojaškimi pristaši bivšega predsednika Hafeza zrušiti sedanji režim.

Izjava dodaja, da so ta poizkus preprečili in zatrli ter da so zarotnike aretirali in ti so priznali svoje načrte. Sodilo jih bo sodišče za državno varnost.

Izjava ostro napada «imperializem ter domačo in arabsko reakcijo, ki sta šla tako daleč, da se poslužujeta Izraela proti sedanjemu revolucionarnemu režimu».

«Ravnali so na ta način, dodaja izjava, ker je revolucionarni režim nadaljeval po svoji poti socialistične preobrazbe. Uspelo mu je začeti izvajati načrt o graditvi jezu na Evfratu ter načrt za neposredno izkoriščanje sirskega petroleja. Ta režim je poleg tega pozval iraško petrolejsko družbo, naj plača zaostanke, ki jih dolguje od leta 1955 zaradi zgrešenih računov. Vse to je izzvalo jezo imperializma, ki je začel rovariti proti sedanjemu režimu.»

Izjava obtožuje zatem «imperialistične spletke, katerih namen je ustvariti umazano islamsko zavezništvo skupno z izdajalskim monarhističnim režimom v Jordaniji, da bi se uprli arabskim naprednim režimom».

Zatem omenja izjava «ogromne zneske, vplačane v sklad, ki sta ga ustanovila predsednik Johnson in saudski kralj Feisal za financiranje zarote proti naprednim silam», ter zaključke: «Sedanji revolucionarni režim, ki se je sporazumel z naprednimi vladami, zlasti s kairsko in z alžirsko vlado, bo ostal zvest načelu ljudske vojne za osvoboditev Palestine.»

Izjava pravi, da bi moral državni udar ustvariti val nasilja, terorizma, umorov in uničenja». Dalje pravi, da so člani zarote organizirali beg bivšega ministrskega predsednika Salaha Bitarja, ki naj bi prevzel oblast z državnim udarom. Nato dodaja, da je aretacija «reakcionarnih voditeljev», preprečila izvedbo teh načrtov. Izjava pravi tudi, da so zarotniki zbrali okrog sebe «oportunistične, fanatične in protivladne elemente ter ljudi, ki nasprotujejo revolucionarni politiki stranke».

Nato dodaja, da je vlada upala, da bo govorila o zaroti samo na državni konferenci stranke Baas. Toda zarotniki so s svojimi načrti in s poizkusi, da preprečijo sklicanje konference, prisilili vlado da nastopi.

Bitar in številni drugi voditelji stranke Baas, ki so bili odstavljeni z državnim udarom od 23. februarja, so zbežali iz zapora proti koncu avgusta in jim je uspelo zateči se v Bejrut. Ni pa znano, kje je bivši predsednik Hafez.

DANES

Najvažnejša novica včerajšnjega dne je, da je bil predsednik Južnoafriške zveze, rasist Verwoerd ubit. Pred začetkom razprave v poslanski zbornici ga je zabodel z nožem redar v zbornici, ki je grškega porekla. Težko je sedaj predvidevati, kakšno smer bo zavzela politika v Južnoafriški zvezi, kar se tiče zatiranja domačinov. Neki afriški delegat na konferenci Commonwealtha v Londonu je med drugim izjavil: «Hvala Bogu, da morilec ni bil črnec, drugače bi bile posledice zelo hude za Južno Afriko in za vso Afriko.» Voditelj britanske liberalne stranke je izjavil, da bi to moral biti opomin tistim, ki hočejo ohraniti avtokratske režime v Afriki.

V Damasku so včeraj javili, da so preprečili državni udar proti sedanjemu režimu. Med voditelji zarote je bil tudi bivši predsednik vlade Salah Bitar, ki je pred dnevi zbežal iz zapora in se zatekel v Bejrut.

Japonski tisk poroča, da je kitajski zunanji minister Čen Ji izjavil skupini japonskih poslancev, da ne verjame, da bodo ZDA za sedaj napadle Kitajsko. Dalje je izjavil, da ne verjame, da bo napetost med ZDA in Kitajsko za večno trajala ter da ima Kitajska namen rešiti vietnamsko vprašanje s pogajanji. Poudaril pa je, da ni nobenega mesta za pogajanja, dokler bodo ZDA uporabljale silo v Vietnamu.

V Londonu se je včeraj začela konferenca Commonwealtha, na kateri je Harold Wilson govoril o Rodeziji. Afriški delegati, so se po seji posvetovali in sporočili, da niso zadovoljni z Wilsonovim govorom.

V New Yorku zatrjujejo v poučenih krogih, da bi utegnil U Tant ostati tajnik Združenih narodov še dve leti, če bi ga v tem smislu pozval varnostni svet. U Tant pa je samo sporočil, da bo imel 20. septembra tiskovno konferenco ter da bo jasno odgovoril na nekatera vprašanja.

Še ena žrtev nesreče na Brniku

LJUBLJANA, 6. — Na ljubljanski kirurški kliniki je davi umrla gospodična Susan Wordsell, stara 20 let, ki je bila ranjena in opečena pri letalski nesreči, ki se je dogodila 1. septembra. Preteklo noč se je njeno stanje nenadoma poslabšalo in je umrla. S tem je število žrtev nesreče naraslo na 97.

Volilna kampanja v Vietnamu

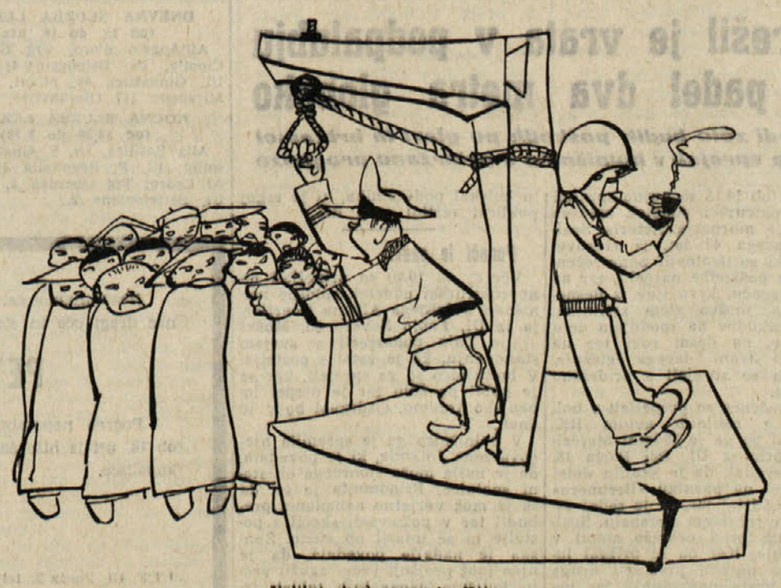

Volilni shod generala Kija

SARAGAT SPREJEL ROMUNSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

Fanfani in Manescu sta govorila o posledicah vojne v Vietnamu

Važni predlogi FIOM-CGIL o sindikalni neodvisnosti in enotnosti

RIM, 6. — Predsednik republike je sprejel na Kvirinalu romunskega zunanjega ministra Manescuja, katerega je spremljal romunski veleposlanik v Rimu Cornel Burtica. Razgovoru so prisostvovali zunanji minister Fanfani, italijanski veleposlanik v Bukarešti Moscato ter generalni tajnik predsedstva republike Picella. Dopoldne pa so se v Farnesini pričeli politični razgovori med ministroma Manescujem in Fanfanijem, ki so se nanašali predvsem na različna pereča svetovna politična vprašanja ter v prvi vrsti na položaj, kakršnega je ustvarila vojna v Vietnamu. Govorila sta tudi o evropski varnosti in razorožitvi.

Romunski zunanji minister je obrazložil splošna načela, na katerih temelji romunska zunanja politika, ki stremi po mirnem sožitju med raznimi državami z različno ideološko in politično opredelitvijo. Fanfani pa je ponovil že znano stališče italijanske vlade in je verjetno zavrnil predlog o sklicanju evropske konference, saj je v uradnem poročilu o njegovi izjavi na dolgo govora o znanem stališču Italije glede tega vprašanja.

Danes so začele delo nekatere komisije poslanske zbornice, s čimer se nekako neuradno začenja jesensko politično življenje. Istočasno so sporočili, da se bo poslanska zbornica sestala 12. septembra, ko bo pričela razpravo o resolucijah poslancev MSI in PLI glede položaja v Južni Tirolski. Razpravljali bodo tudi o številnih drugih interpelacijah, ki se nanašajo na isto vprašanje. Prvo zasedanje pa je bilo danes zjutraj, ko se je sestala komisija poslanske zbornice za kmetijska vprašanja, ki je začela proučevati «zeleni načrt».

Poslancem, ki so člani komisije za proračun poslanske zbornice, so razdelili novo besedilo petletnega gospodarskega načrta, ki sta ga izdelala poročevalca poslanec KD Aurelio Curti in poslanec PSI De Pascalis. V tej zvezi je bilo že mnogo polemik, češ da novo besedilo gospodarskega načrta ne vsebuje več nekaterih bistvenih vprašanj in med njimi predvsem urbanističnih vprašanj.

V Benetkah se je minister za zunanjo trgovino Tolloy sestal z ministrom za načrt in razvoj Maroka Mohamedom Bargašom, s katerim je razpravljal o medsebojni trgovinski izmenjavi. Uradno poročilo pravi, da so z italijanske strani ugotovili veliko zanimanje za okrepitev te izmenjave, ki lahko že letos doseže višino 30 milijard lir. Bistveno je vprašanje primanjkljaja italijanske trgovinske bilance, ki je nastal zaradi precejšnjega uvoza oljčnega olja, ki se je podvojil, medtem ko se je celoten izvoz povečal za 19 odst.

Deželna skupščina Sicilije je danes nadaljevala razpravo o Agrigentu. Poslanec Franchina (PSIUP) je ugotovil, da nihče ne more več zanikati grobih kršitev zakona, zaradi katerih se je dogodila nesreča. Ugotovil je, da deželna vlada ni intervenirala, kot bi morala. Saj bi morala prijaviti župana zaradi številnih kršitev zakona. V tej zvezi je obdolžil odbornika za lokalne ustanove, češ da je moralno sokriv, ker skuša zakriti odgovornosti. Pozval je vse poštene prebivalce, naj sodelujejo pri naporih za razčiščenje.

Daljši govor je imel odbornik Carolo, ki je v zvezi z zadnjimi dogodki nedvomno na zatožni klopi in ki je skušal svoje ukrepe prikazati v povsem novi luči. «Odkril» je namreč, da njegova intervencija z imenovanjem deželne preiskovalne komisije ni bila usmerjena v preprečevanje učinkovitosti preiskovalne komisije, ki jo je imenoval minister za javna dela Mancini, in je trdil, da bi morala ta komisija samo sodelovati pri preiskavi. Carolo je zagovarjal vse svoje predhodnike, češ da so predali vse ustrezne spise sodišču in da so se vse razprave zaključile z oprostilnimi razsodbami.

Na popoldanskem zasedanju je poslanec La Loggia (KD) ugotovil, da je bil zemeljski usad na vsak način nepredviden in nepredvidljiv dogodek, zaradi česar po njegovem vsi občinski odborniki ter druge osebnosti ne morejo biti obdolženi, ter da gre za izredno zapletena in deliktna vprašanja.

Poslanec Marraro (KPI) pa je ponovno dokazal osebne in splošne odgovornosti demokrstjanskih predstavnikov, pri čemer ne gre za nekatere splošne pomanjkljivosti in najmanj za pomanjkljivosti zakonov in uredb. Priznal je doslednost poslancev, PSI, ki so odločno in odgovorno obsodili vse krivce iz vrst KD. Ponovno je ugotovil, da so skušali s pomočjo deželne avtonomije onemogočiti učinkovito državno intervencijo. Zadnji je spregovoril predsednik dežele Coniglio, ki je v imenu deželne uprave dejal, da hočejo do kraja ugotoviti vzroke za dogodke v Agrigentu. Zato se bo razprava lahko zaključila, šele ko bodo dokončno ugotovljeni vzroki in odgovornosti. Polemizirale je z levico, češ da presplošno obtožuje in da samo onemogoča ugotovitev dejanske odgovornosti. Končno je govoril o napadih na Sicilijo kot avtonomno deželo.

Končno so na glasovanju s 43 proti 37 glasovi odobrili resolucijo, za katero so glasovali poslanci KD, PSI, PSDI in PRI. V resoluciji je rečeno, da dežela soglaša s komisijo, ki jo je ustanovil minister Mancini, kar sta pred glasovanjem izrecno poudarila načelnika skupin PSI in PSDI, ki sta tudi ugotovila, da ima resolucija s tem ustrezen politični pomen.

Predsednik vlade Moro je zvečer ob 19.40 prispel v Bari, kjer bo jutri odprl 30. levantski velesejem. Danes je prisostvoval položitvi temeljnega kamna nove bolnišnice.

Danes so se začela pogajanja na sedežu Confindustrie med predstavniki kovinarjev, delavskih in delodajalskih sindikatov na osnovi včerajšnjega vabila ministra za delo. Sestanek je imel preliminarni značaj in dogovorili so se, da se bodo pogajan a nadaljevala 13., 14. in 15. septembra. Sindikati so obrazložili nekatere najvažnejše zahteve, delodajalci pa so zagotovili, da bodo sporočili svoje stališče, ko se bodo pogajanja ponovno začela. Danes so se začela tudi pogajanja o delovni pogodbi za uslužbence gradbene industrije, ki so bila prekinjena julija.

Sindikalne organizacije uslužbencev cementarn so sporočile, da bodo 13 in 14. septembra stavkali uslužbenci podjetij Italcementi, Sacelit in Eternit v zvezi z delovno pogodbo, ki je zapadla 30. junija lani.

V Milanu se je 3. in 4. septembra sestal centralni komite FIOM-CGIL, ki je razpravljal o enotni sindikalni politiki in v tej zvezi sprejel vrsto zelo važnih predlogov, ki naj vodijo k ustanovitvi enotnega sindikata. V bistvu gre za napore za premostitev strankarske razdrobljenosti, vpliva strank, struj v strankah in vseh drugih vplivov na sindikalno življenje. V tej zvezi so pozvali vse sindikalne organizacije, naj v vodstvih sindikatov ne bodo več prisotni predstavniki strankarskih vodstev, in sindikalisti naj ne bodo izvoljeni na listah raznih strank. Generalni tajnik demokrstjanske sindikalne organizacije FIM-CISL Macario je te zaključke zelo ugodno ocenil, češ da gre za nov dogodek, ki potrjuje avtonomijo in sindikalno enotnost, ter predstavlja nov korak na dolgi in težavni poti.

Sukarnove izjave

DŽAKARTA, 6 — Indonezijski predsednik Sukarno je govoril danes predstavnikom ljudske organizacije, ki se imenuje «Generacija 1945». Izjavil je, da je marksist ter je obtožil ameriško tajno obveščevalno službo (CIA), da ga skuša eliminirati. Dodal je, da ima dokaze, da skuša mednarodni imperializem uničiti Indonezijo in Sukarna ter da je CIA vmešana v to zaroto. Povedal je, da je dobil pismo angleškega filozofa Russela, ki ga opozarja, naj bo buden pred CIA in dodaja, da je ameriška tajna služba za petkrat povečala svoj proračun, zato da poveča svojo dejavnost.

Sukarno je tudi poudaril: «Komunizem se ne more eliminirati z rezanjem vratov ljudem ali z odločitvijo ljudskega posvetovalnega sveta. Lahko rečem, da sem marksist in da v mojih prsih bije srce marksista; kako me more torej ljudstvo odstraniti?»

NA BENEŠKEM FILMSKEM FESTIVALU

Slijepčevićev film je še kar ugajal

BENETKE, 6. — *Včeraj je bil na sporedu informativne sekcije beneškega filmskega festivala zanimiv jugoslovanski film Vlade Slijepčevića «Stićenik» (Zaščitenec). Kot so povedali njegovi realizatorji načenja film dve temi: po eni strani boj med dvema generacijama, od katerih se mlajša čuti že pripravljena, da bi prevzela odgovornost vodstva v družbi, in hoče zamenjati starejšo generacijo. V tem pride lahko do raznih ekscesov posameznikov, ki so pripravljeni na vse, samo da pridejo do vodilnih položajev; in to je druga tema v filmu. Pojav «karierizma» — je zelo jasno razložil med tiskovno konferenco mladi scenarist Jovan Cirilov — se pojavlja v vseh deželah, ne glede na družbeno ureditev. Toda film hoče na to pokazati, ko gre za karierizem v socialistični družbi. In to še zlasti, ko gre za komunistično stranko kot vodilno stranko, ki je tako izkoriščana za namene, ki nimajo ničesar skupnega z bojem za boljšo družbo.*

Ivan Stojanović, mlad in ambiciozen pesnik (v filmu), zapusti podeželje in pride v Beograd. Da bi se povzpel, ne izbira načinov in poti. Poroči se z bogato in zelo lepo hčerko nekega «novega človeka» ne iz ljubezni temveč iz preračunanosti na pomoč, ki mu jo bo lahko nudil njen oče. Res postane Ivan znana in ugledna osebnost. Toda žrtve, ki jih je pregazil, da je postal generalni ravnatelj velike založbe, mu ne dajo mirno spati. Tudi prijatelji ga zapuste. Toda on se sedaj lahko odreče tudi ženi, ki jo požene, da napravi v obupanosti, potem ko je tudi njen oče aretiran, samomor. Pozneje se Ivan z avtomobilom zaleti v avtomobil prijateljice Dragane in se ubije. Samo Dragana potoči za njim solzo.

Film je dober, čeprav ni čisto brez kake naivnosti. Ne pokaže, n. pr., kdo in kaj se «karieristom» postavlja po robu. Obsodbo nad Ivanom izreče v filmu njegov prijatelj, mlad študent, preden odide k nizkim poslom na deželo. Druga je obsodba Dragane, ki mu odreče svojo ljubezen, in končno je moralna obsodba tudi ženin samomor. Toda vse to so samo moralne obsodbe, ki ne morejo imeti učinka na politični in družbeni ravni. Kajti vsi «karieristi» ne umrejo pri avtomobilski nesreči. Gotovo so druga sredstva, ki so lahko bolj neposredno učinkovita. Mogoče je tudi preveč poudarjen konflikt generacij. Po nauku Gramscija se mladinsko vprašanje in zamenjava generacij postavlja samo v meščanski družbi, ki novo generacijo ovira in ji ne daje perspektiv avtonomije ne glede na to, kateremu družbenemu razredu pripada.

Danes dopoldne pa so pokazali sovjetski film «Prvi učitelj». Skromen film, dokaj naiven, ki spet odkriva ne posebno moderno stanje v sovjetski kinematografiji.

R. G.

Vreme včeraj: najvišja temperatura 26,8, najnižja 18, ob 19. uri 23,8 stopinje, vlaga 64 odst. zračni tlak 1018,6 stanoviten, veter 2 km na uro, zahodnik, nebo 2/10 pooblačeno, morje mirno, temperatura morja 22,5 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 7. septembra Marko
Sonce vzide ob 6,33 in zatone ob 19,33. Dolžina dneva 13,00. Luna vzide ob 22,51 in zatone ob 14,05.
Jutri, ČETRTEK, 8. septembra Marija

Na osnovi dokumenta posvetovalnega odbora za deželno načrtovanje

Soglasna resolucija deželnega odbora v obrambo tržaške ladjedelniške industrije

Dokument, ki ga je odobril deželni odbor, je bil že včeraj odposlan predsedniku vlade Moru, vsem ministrom in predsedstvu IRI

Deželni odbor Furlanije-Julijske krajine, ki se je sestal včeraj popoldne pod predsedstvom dr. Giacomettija, je soglasno odobril resolucijo, s katero ponavlja stališče deželne ustanove glede vprašanja ladjedelniške industrije, ki je prvenstvene važnosti za tržaško in goriško pokrajino, v zvezi z zaključki «komisije Caron».

Stališče deželnega odbora je rezultat proučitve dokumenta, ki ga je glede tega pripravil stalni posvetovalni odbor za deželno načrtovanje, kateri se je v ta namen sestal v začetku preteklega tedna pod predsedstvom odbornika Stopperja. V preteklih dneh je odbornik Stopper predložil dokument, katerega je soglasno odobril posvetovalni organ, podpredsedniku Giacomettiju, ta pa ga je včeraj predložil v razpravo deželnemu odboru.

Potem ko je odbornik za načrtovanje Stopper obrazložil kolegom izraženo mnenje, je odbor soglasno izglasoval resolucijo, v kateri «sklicujoč se na resolucijo deželnega sveta, izglasovano na seji 2. julija 1966, glede bodočnosti podjetij z državno udeležbo na področju Furlanije-Julijske krajine in zlasti glede ladjedelnice, ki zadevajo vsedržavni načrt preureditve, osvaja omenjeno mnenje.»

V resoluciji je tudi rečeno, da se «v zvezi tudi z razvojem in ugovori, do katerih je prišlo nedavno glede vladnih odločitev» deželni odbor čuti obvezanega nadaljevati že začeto akcijo pri vladnih oblasteh z namenom, da se doseže pozitivna rešitev vprašanj, ki so povezana z načrtom za preureditev ladjedelniške industrije in ki naj zagotovi okrepitev proizvodnje, zaposlitve in vodilno vlogo deželne ladjedelniške industrije.»

«Deželni odbor — zaključuje dokument — meni, da pomeni ta akcija istočasno tudi podporo vsemu gospodarstvu Furlanije-Julijske krajine z uveljavljenjem njegove vloge v vsedržavnem okviru evropske skupnosti».

Dokument, ki ga je deželni odbor odobril, je bil že včeraj odposlan predsedniku ministskega sveta Moru, vsem članom vlade in predsedstvu IRI. Dokument se sklicuje predvsem na nekatere navedbe, ki jih vsebuje osnutek petletnega vsedržavnega razvojnega načrta, v katerem je glede deželne Furlanije-Julijske krajine rečeno, da je zanjo «značilen položaj izredno obsežne in resne gospodarske depresije, ki povzroča občuten odhod delovne sile, v pretežni meri usmerjen proti industrijskemu trikotu», zaradi česar «morajo posegi težiti predvsem k reorganizaciji in preusmeritvi obstoječe industrijske strukture».

Dokument ugotavlja še, da komisija Caron, čeprav je zatrdila, da «se zdi optimalna ureditev težko dosegljiva z nadaljevanjem aktivnosti v tistih ladjedelniških središčih, ki se zdijo iz različnih razlogov, predvsem pa zaradi praktične nemožnosti modernizacije zaradi topografskih razlogov, nesposobna za konkurenčnost v proizvodnji,» ni hotela izvršiti lastne raziskave, da bi ugotovila ta središča, medtem ko se glede faktorjev topografskega značaja omenja, da ladjedelnica Sv. Marka prav gotovo ne nudi manj ugodnih značilnosti kot nekatere druge ladjedelnice, ki naj bi ostale aktivne».

Potem ko povzema posledice, ki bi jih imela uresničitev načrta Fincantieri za deželno gospodarstvo, deželni dokument ugotavlja, da bi «prenehanje delovanja ladjedelnice Sv. Marka predstavljalo izredno resno dejanje za tržaško gospodarstvo. Ladjedelniška dejavnost je ena izmed stebrov gospodarske strukture Trsta in samo ladjedelnica Sv. Marka zaposluje danes skoro 2.300 oseb. K temu je treba dodati še delavce, ki so zaposleni pri podjetjih, ki opravljajo dela povezana s pomorskimi gradnjami. Za ta podjetja bi prenehanje dejavnosti ladjedelnice Sv. Marka, tudi zaradi kvalitativnih predvidevanj glede bodočin naročil ladjedelnici v Tržiču, bil hud udarec z občutnimi posledicami tudi na področju zaposlitve. Ladjedelnica Sv. Marka namreč predstavlja in daje življenje celotnemu kompleksu gospodarskih dejavnosti, ki je glavna komponenta tržaške industrije. Podobno se ugotavlja glede možne ukinitve CRDA in ustanovitve družbe s sedežem v Genovi: «Trst — pravi dokument — bi tako prenehal biti največji center državne ladjedelniške industrije in bi izgubil vodstveni organ, ki danes zaposluje okrog 400 oseb. To dejstvo bi razen socialnega problema ukinitve 400 delovnih mest, povzročilo tudi gospodarski problem izgube zelo visokega dohodka, upoštevajoč kvalifikacijsko stopnjo teh mest, z razumljivimi posledicami za celoten obseg mestnega dohodka». Glede tega dokument zaključuje: «Tudi priznavajoč upravičene razloge za ustanovitev enotnega ladjedelniškega podjetja, ni mogoče razumeti, kateri gospodarski kriteriji odločajo v korist izbire enega namesto drugega mesta za sedež hipotetične nove družbe. Ce se trdi, da je največje ladjedelniško podjetje v Tržiču, potem se izbira Trsta postavlja sama od sebe iz istih razlogov, ki jih tudi sama komisija navaja v členu 616 svojih zaključkov».

Zaključke, do katerih prihaja dokument, ki ga je izdelal stalni deželni posvetovalni odbor za deželno načrtovanje, in katerega je osvojil deželni odbor, je mogoče povzeti v naslednjih točkah:

1. Z zagotovitvijo, da je za tržaško gospodarstvo — uporabljajoč definicijo, ki jo vsebuje program gospodarskega razvoja — značilna «oslabljena dinamika razvoja» in da je za deželno gospodarstvo značilno stanje zelo obsežne in resne gospodarske depresije», izhaja nujnost koordiniranega posega države, ki naj zaustavi in nato preusmeri to tendenco;

2. kot posledica tega izhaja, da raznih področnih vprašanj ni mogoče ločiti od globalnega upoštevanja deželnega položaja;

3. v tem okviru morajo osnovo akcijo izvajati podjetja z državno udeležbo, ki bi morala v odločilni meri prispevati k sanaciji in k krajevnemu gospodarskemu razvoju;

4. prvi načrt za ladjedelniško industrijo, ki ga je predložila IRI, ne zadovoljuje teh potreb, temveč bi celo, če bi bil uresničen v svojih začetnih postavkah, povzročil nadaljnje občutno zmanjšanje krajevnega proizvodnega potenciala podjetij z državno udeležbo, znatno zmanjšanje delovnih mest in negativne posledice za dopolnilne dejavnosti in za celotno tretjo dejavnost;

5. da se prepreči, da bi predvidena specializacija ladjedelnice v Tržiču pomenila zmanjšanje sedanjega nivoja zaposlenosti, se zahteva, da se tej ladjedelnici dodelijo tudi naročila za potniške ladje, ali v pomanjkanju tega, da IRI uresniči v Tržiču novo primerno industrijsko pobudo;

6. ta odbor se ne strinja z načrtom o zapori ladjedelnice Sv. Marka, temveč nasprotno izraža pripričanja, da lahko ta ladjedelnica, primerno preurejena, deluje gospodarsko in konkurenčno v okviru preureditve državne ladjedelniške industrije s tem, da se ji nameni zlasti gradnja specializiranih ladij, po katerih je veliko povpraševanje; vsekakor pa bi bilo treba upoštevati priporočila komisije Caron (člen 603) po katerih «bi istočasni obstoj ladjedelske proizvodnje s popravili in z drugo raznovrstno proizvodnjo v ladjedelnici, lahko tudi prispeval, da bi omilil hude posledice cikličnega nihanja povpraševanja po ladjah»;

7. ne glede na vprašanje preureditve naprav in proizvodnje ladjedelnice Sv. Marka bi moral biti, če bi prišlo do koncentracije podjetij Fincantieri, iz tehničnih, gospodarskih in političnih razlogov, sedež nove družbe v Trstu;

8. koncentracija gradnje motorjev Diesel v Trstu bi morala imeti spodbudniško vlogo za razvoj tržaškega gospodarstva, nikakor pa ne bi smela veljati kot nadomestilo za eventualno skrčenje ladjedelniške aktivnosti;

9. upoštevajoč, da je komisija Caron v čl. 633 izrecno zatrdila nujnost poskrbeti s primernimi ukrepi za ohranitev in postopno izboljšanje pogojev za gospodarski in zaposlitveni razvoj v deželah in mestih, ki jih zadeva načrt za ladjedelniško preureditev», in v naslednjem čl. 634 nakazala instrumente, ki naj bi bili primerni za dosego tega cilja, ta odbor pripominja, da ukrepi, ki jih je za Trst nakazala komisija Caron niso primerni, med drugim tudi zaradi posplošenosti nekaterih namigov, kot so na primer «nove važne industrijske in trgovske pobude, ki bi zanesljivo okrepile pristanišče», glede katerih temu odboru niso poznani nobeni elementi;

10. Odbor ugotavlja, da v zaključkih komisije Caron ni predvidena intervencija pri EGS za širšo aplikacijo rimskega sporazuma tudi v zvezi z usmeritvami omenjene gospodarske skupnosti v pogledu deželne politike, ki vključuje zahtevo po uporabi komunitarnih inštrumentov kot so Evropska investicijska banka, Socialni sklad itd.

NA TRŽAŠKI UNIVERZI

8. in 9. X. simpozij o mišični distrofiji

Prof. Amleto Loro, direktor inštituta za sodno medicino, kateremu je poverjena organizacija simpozija o mišični distrofiji, je te dni prejel sporočilo rektorja tržaške univerze prof. Origoneja, da je tržaška univerza sprejela pokroviteljstvo in da bo simpozij 8. in 9. oktobra na tržaški univerzi. Simpozija, ki ga prireja inštitut za socialno medicino z Rima s sodelovanjem zdravniško-znanstvene komisije italijanskega združenja za borbo proti mišični distrofiji (UILDM), se bodo udeležili italijanski in inozemski strokovnjaki. Med temi je tudi jugoslovanski strokovnjak dr. Ceh. Simpozija se bo udeležil tudi glavni direktor na ministrstvu za zdravstvo prof. Cesare Chiarotti. Kdor se želi udeležiti simpozija, naj to sporoči na naslov: prof Amleto Loro, Via della Pietà 2/4 — Trst.

Proslava bazoviških žrtev

V NEDELJO, 11. t. m. ob 16.30 uri

bo v Bazovici na kraju usmrtitve **pred spomenikom, proslava** s sledečim sporedom:

Otvoritev — nastop pevskega zbora — govori zastopnikov odbora za proslavo, ANPI, ANPPIA in FIAP v slovenščini in v italijanščini — polaganje vencev in cvetja

ODBOR ZA PROSLAVO BAZOVIŠKIH ŽRTEV

V IZJAVI ZA MILANSKO REVIJO «LEADER»

Minister Bo dejansko potrjuje ukinitev Sv. Marka in izbiro Genove za sedež nove ladjedelske družbe

Bo zavrača očitke o pristranosti na škodo Trsta in poudarja «žrtve» Genove v korist našega mesta

Minister za državne udeležbe Bo je v zvezi z napovedano preuredit-vijo italijanske ladjedelske industrije in zlasti v zvezi z odločnim odporom Tržačanov, da bi zaprli ladjedelnico Sv. Marka ter združili vsa sedanja ladjedelska podjetja IRI v eno samo družbo s sedežem v Genovi, dal milanskemu tedniku «Leader» zanimive izjave o tem važnem vprašanju. Te izjave ministra Boja so predvsem v tesni povezavi z njegovim nedavnim stališčem vesti iz Rima, da naj bi zagotovili Trstu vsaj sedež nove enotne družbe ladjedelske industrije z državno udeležbo, ki je bil svoj čas obljubljen Genovi. Minister Bo, ki je Genovežan, se je tej rešitvi uprl.

Glede te resne polemike, je minister izjavil, da zavrača trditve, da bi vlada izbrala med Trstom in Genovo glede osredotočenja ladjedelske industrije. Noben sklep ni bil sprejet, je dejal minister Bo, ki bi predstavljal izraz volje vlade o tem občutljivem vprašanju preureditve ladjedelstva.

V zvezi s polemiko, ki je nastala med julijskim in ligurskim mestom, je minister poudaril: «Zahteve Trsta in Genove predstavljajo najbolj resno točko spora pri uresničevanju preureditvenega načrta, ki ga je sestavil IRI že leta 1962 in ki so ga v njegovih splošnih smernicah vse politične smeri smatrale za potreben instrument, da se zagotovi posodobljenje in kompetitivnost italijanske ladjedelske industrije. Ta preureditev je dejansko že v teku. Obratovanje ladjedelnice Orlando v Livornu je bilo skrčeno že pred nekaj leti. Da bi omilili socialne posledice tega dejanja, je vlada sklenila zgraditi v Guasticcu mehanično delavnico, ki je zaposlila večji del delavcev ladjedelnice. Po mnenju tehničnih organov IRI je treba podobno rešitev uveljaviti tudi za tržaško ladjedelnico Sv. Marka in za ladjedelnico Muggiano v La Spezii. S skrčenjem teh proizvajalnih središč bi IRI osredotočila svojo ladjedelsko dejavnost v Genovi (Ansaldo), Neaplju (Navalmeccanica) in v Tržiču (CRDA). Menijo, da bi s tem lahko strnili investicije in omogočili kompetitivne proizvajalne cene».

Potem ko je izjavil, da tako važnih sklepov nobena ustanova ne more avtonomno uveljaviti brez vladne odobritve, je minister dejal, da je bila glede tega vprašanja sestavljena posebna medministrska komisija pod predsedstvom senatorja Carona, ki je pripravila zadevno poročilo (o katerem smo že obširno pisali in s katerim se predstavniki tržaških delavcev in tudi deželna uprava ne strinjata). Minister je nadalje dejal, da bo morala vlada soglasno odločati na osnovi predlogov, ki jih vsebuje omenjeno poročilo.

Zatem minister Bo obširno razlaga potrebo po preureditvi ladjedelske industrije, ki jo narekujejo konkurenčne cene tujih ladjedelnic ter gospodarska politika EGS.

Na vprašanje: «Kaj se namerava narediti, da se poplača Trstu izguba ladjedelnice», je minister Bo odgovoril: «Za to je mnogo možnosti. V pristojnih krogih je bilo že govora o važni pobudi na področju ladijskih strojev z ustanovitvijo v Trstu velike tovarne, s sodelovanjem javnega in zasebnega kapitala. (Ta pobuda predvideva premestitev iz Genove v Trst proizvodnje Dieselovih motorjev). Drugi načrt se nanaša na modernizacijo ladjedelnice v Tržiču, da bo sposobna graditi ladje do 200.000 ton».

«Končno pa ne morem zamolčati — je nadaljeval minister — da so bile v okviru državnih udeležb že uresničene nekatere velike pobude, da se prispeva pri okrepitvi gospodarskih dejavnosti Trsta in Julijske krajine, kot na primer velik naftovod za srednjo Evropo. Veseli me, da sem lahko svoj čas sodeloval pri izbiri Trsta kot izhodišča naftovoda. Podpri sem to rešitev, čeprav je bilo predlaganih mnogo drugih. Odveč bi bilo podčrtati koristi, ki jih bo naftovod prinesel tržaški pristaniški dejavnosti».

Glede načina, kako rešiti «spor» med Trstom in Genovo, je minister dejal: «Stojimo pred dvema mestoma, katerih gospodarstvo predstavlja mnogo resnih točk. Resnost tržaških gospodarskih vprašanj so časopisi obširno opisali. Po drugi strani pa je bila Genova označena kot privid severnega industrijskega trikota. Mnogo zasebnih in javnih podjetij je zaprlo svoje obrate ali preselilo svoje sedeže iz Genove. Pri tem moram dodati, da se na področju strojne dejavnosti IRI predlaga združitev podjetja Ansaldo San Giorgio s CGE in premestitev te dejavnosti za gradnjo ladijskih motorjev Diesel, ki so predstavljali tradicionalno dejavnost podjetja Ansaldo, prav v Trst. Na osnovi objektivnih ocen tega žrtvovanja, je IRI označila Genovo, ki je največje brodarsko središče v Italiji, kot sedež združene ladjedelske družbe (kar je omenjeno v proračunskem poročilu IRI za leto 1965). Ta odločitev je bila sporočena preteklega maja političnim predstavnikom Genove».

Iz izjav ministra Boja je jasno razvidno, da osebno ne odstopa od sklepa, da mora biti sedež enotne ladjedelske družbe v Genovi. Poleg tega pa v svoji izjavi samo poudarja to, kar je IRI že sklenil, da se ukine ladjedelnica Sv. Marka v Trstu.

SINOČNJI SKLEP PARITETIČNEGA ODBORA

Enako število kandidatov na enotni listi PSI-PSDI

Na občinski listi bo 30 socialistov in 30 socialdemokratov

Sinoči se je sestal paritetični odbor tržaških federacij PSI in PSDI, ki se ukvarja z vprašanjem socialistične združitve. Pretekli teden je paritetični odbor sklenil, da bosta stranki sestavili enotni kandidatni listi za prihodnje tržaške občinske in pokrajinske volitve. Niso pa govorili o podrobnostih sestave kandidatnih list.

Na včerajšnjem sestanku pa so se sporazumeli, da bo na kandidatni listi za tržaški občinski svet kandidiralo 30 socialistov in 30 socialdemokratov, za pokrajinske volitve pa bodo prav tako določili kandidate na paritetični osnovi v posameznih volilnih okrožjih.

Seja je bila sicer kratka, ker so bili izraženi pridržki glede dokončnih sklepov o sestavi kandidatnih list, v pričakovanju razvoja mestne gospodarske krize in določitve točnega dneva volitev.

Sprejemi de Rinaldinija

Predsednik deželnega sveta de Rinaldini, ki se je predvčerajšnjim vrnil v Trst, je imel včeraj na sedežu v palači Modello številne razgovore. Najprej je sprejel novega poveljnika karabinjerjev v Trstu, podpolkovnika Alda Favallija, kateremu je poklonil nekaj publikacij o deželi in o Trstu. Nato je sprejel predsednika deželne komisije za obrtništvo Giorgia Valmarina, ki ga je seznanil s krajevno obrtniško dejavnostjo. Dr. de Rinaldini se je včeraj sestal še s predstavnikom tržaške trgovinske zbornice v Frankfurtu dr. Hackemannom, s katerim je razpravljal o raznih gospodarskih vprašanjih, ter urednikom lista «Handelsblatt» iz Duesseldorfa, Ulrichom Wiethossom.

Dr. Caidassi na obisku pri vladnem komisarju

Vladni komisar dr. Lino Cappellini je včeraj dopoldne sprejel predsednika trgovinske zbornice dr. Caidassija. Razgovarjala sta se tudi o tržaških gospodarskih dejavnosti in proučila perspektive za rešitev raznih vprašanj.

Opoldne je dr. Cappellini sprejel polk. Slataperja, zvečer pa predsednika deželnega odbora dr. Giacomettija, ki mu je vrnil obisk.

Zahvala federacije KPI udeležencem praznika Unità

Tržaška avtonomna federacija KPI se zahvaljuje vsem, ki so s svojim požrtvovalnim delom omogočili tako lep uspeh praznika «Unità», ki je bil od 3. do 5. t.m. v parku na Pončani, in vsem tisočem, ki so se udeležili tridnevnega slavja, ki so prispevali za sklad «Unità» in «Dela» ter za kritje stroškov za volilno kampanjo.

Posebej se federacija zahvaljuje slikarjem, ki so poslali svoja dela in se s tem odzvali njenemu pozivu k solidarnosti z vietnamskim ljudstvom, ter raznim ansamblom, zborom in godbam, ki so poživljali prireditev.

Federacija KPI ugotavlja, da naj bosta tako lep uspeh in tako velika udeležba na prazniku «Unità» vzpodbuda za angažiranje vseh sil v kampanji za novembrske volitve.

Obvestilo INAM

INAM opozarja svoje zavarovance, da se morajo zdravniki še vedno držati dosedanjih predpisov o izstavljanju receptov z označbo enega samega zdravila, dokler ne bodo stopila v veljavo pravila in dokler ne bodo natiskani novi recepti, na katerih bodo zdravniki lahko navedli po več zdravil.

Hkrati pa INAM obvešča zavarovance, da je prošnje za povračilo plačanih zdravniških pregledov do 22. avgusta, treba predložiti na pokrajinskem sedežu ustanove najkasneje do 10. t.m. Pozneje ne bodo več izplačevali plačane zdravniške preglede pred vstopom v veljavo sporazuma o neposredni zdravstveni oskrbi.

Tečajniki o prevozih na ogledu naftovoda

Udeleženci mednarodnega tečaja o prevozih v EGS so včerajšnji dan izkoristili za ogled izhodiščnih naprav za naftovod v Miljskem zalivu. Tečajnike so sprejeli nekateri funkcionarji družbe-graditeljice, ki so jim opisali sistem gradnje in zmogljivost naprav.

Pri popravljanju dvigala padel 3 metre globoko

Zelo huda nesreča na delu se je pripetila včeraj popoldne 37-letnemu delavcu Benitu Vascottu iz Drevoreda 20. septembra 16. Vascotto, ki dela pri podjetju Schenker (družbe za mednarodne prevoze s sedežem v Ul. Cadorna 11) je okoli 18. ure popravljal v skladišču št. 4 v steri prosti luki tovorno dvigalo. Po nesreči je padel z dvigala 3 m globoko ter dobil precej hude poškodbe. V bolnišnico so ga prepeljali z rešilnim avtom RK, a spremljal ga je legalni zastopnik podjetja Klaus Steienborn, star 31 let iz Ul. Cologna 16. Ta je pojasnil zdravnikom in policijskim oblastem potek nesreče.

Pri pregledu so zdravniki ugotovili, da se je delavec pobil po raznih delih telesa. Ugotovili so obširno rano na levi roki ter hude bolečine na levi rami (možen je tudi zlom). Nadalje si je Vascotto zlomil desni gleženj, se ranil po desni nogi, si zlomil pogačico v levem kolenskem sklepu in dobil hud živčen šok. Zdravniki menijo, da bo okreval v 50 dneh. Ponesrečenec se zdravi na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice.

Vreči z žerjava padli na delavca

Na ortopedskem oddelku splošne bolnišnice se bo moral zdraviti 15 dni 21-letni Libero Tulliach iz Ul. Pitacco 15, ki se je ponesrečil pri razkladanju tovora z ladje «Piave», ki je privezana ob pomolu blizu skladišča št. 58 v novi prosti luki. Z žerjava sta iz neznanih razlogov padli na delavca dve vreči. Ponesrečenca so prepeljali v splošno bolnišnico ter ga sprejeli na ortopedski odelek. Pri nesreči si je Tulliach hudo zvil desni gleženj z možnimi kostnimi poškodbami. Okreval bo v 15 dneh.

DEŽELNA PODJETJA NA ZAGREBŠKI PRIREDITVI

Predstavniki trgovinske zbornice odpotujejo danes na sejem v Zagreb

Prisostvovali bodo tudi sestanku mešanih trgovinskih zbornic iz Milana in Beograda, katerega se bo udeležil tudi minister za zunanjo trgovino Tolloy

Danes popoldne bodo odpotovali iz Trsta v Zagreb predsednik trgovinske zbornice dr. Caidassi, glavni tajnik organizacije dr. Steinbach in načelnik njenega zunanjetrgovinskega oddelka dr. Maurel. V glavnem mestu Hrvatske bodo tržaški gospodarski strokovnjaki prisostvovali otvoritvi jesenskega velesejma, na katerem nastopa v okviru italijanske kolektivne razstave tudi več podjetij iz dežele Furlanije-Julijske krajine. Predstavniki tržaške organizacije se bodo zadržali v Zagrebu še naslednji dan, ter prisostvovali skupnemu sestanku mešanih italijansko-jugoslovan. trgovinskih zbornic iz Milana in Beograda. Tega sestanka, ki bo v prostorih gospodarske zbornice za SR Hrvatsko na Roosveltovem trgu, se bodo udeležili tudi italijanski minister za zunanjo trgovino Tolloy in jugoslovanski sekretar za zunanjo trgovino N. Djuverović.

Venci in cvetje na grob štirih bazoviških žrtev

Ob obletnici mučeniške smrti štirih bazoviških junakov, so včeraj popoldne predstavniki Odbora za proslavo bazoviških žrtev, SKGZ, ANPI, ANPPIA, ANED in FIAP na grob žrtev na pokopališču pri Sv. Ani položili vence. Na poziv predstavnika odbora tov. Vekoslava Špangerja, so vsi navzoči počastili spomin žrtev z enominutnim molkom.

Tihe in skromne slovesnosti se je udeležilo tudi lepo število meščanov, ki so izpred pokopališkega vhoda v povorki odšli do groba, na katerega so položili tudi številne šopke cvetja.

Sinoči je bila v Bazovici maša zadušnica za bazoviške žrtve. Maše so se udeležili zastopniki Slovenske skupnosti, prosvetnih in mladinskih organizacij ter domačini. Med mašo je govoril župnik Živic, ki se je spomnil žrtev, ki so padle za narodne pravice. Po maši so se predstavniki organizacij poklonili žrtvam pred spomenikom in položili lovorov venec.

Razpis natečajev za šolska upravna mesta

Šolsko skrbništvo sporoča, da sta bila v Uradnem listu od 31. avgusta štev. 216, objavljena dva ministrska dekreta, in sicer dekret od 23.5.1966 o razpisu natečaja za 70 mest svetovalca tretjega razreda v staležu vodilnega osebja pri ministrstvu za javno vzgojo in pri šolskih skrbništvih in dekret od 14.5. o razpisu natečaja za 80 mest namestnika knjigovodje v posebnem staležu ministrstva za javno vzgojo in šolskih skrbništev. Prošnje je treba poslati na ministrstvo za občo vzgojo do 30. oktobra.

Šolsko skrbništvo tudi sporoča, da je ministrstvo za občo vzgojo določilo, da zadnji rok za predložitev prošenj za vpis v stalne pokrajinske prednostne lestvice učiteljev izven staleža (zakon štev. 574) zapade 20. septembra.

Avtomobilske miši

Predvčerajšnjim je 23-letni uradnik Fulvio Volci iz Ul. del Bosco 52 prijavil policijskemu komisariatu Stare mitnice, da so mu neznanci ukradli radijski sprejemnik znamke «Allocchio Bachini» iz avta «mini morris» TS 83762, ki ga je parkiral ponoči pred domačo hišo. Zlikovci so s silo odprli okno na avtu. Škoda, ki jo je Volci utrpel, znaša okoli 40.000 lir.

Podobno se je pripetilo tudi 36-letni Adeli Devetta iz Ul. Caccia št. 10. Devetta, ki je diplomirana bolničarka, je prijavila policistom komisariata Stare mitnice, da so ji neznanci ukradli iz avta sprejemnik znamke «Voxon» skupaj z anteno. Škoda, ki jo je utrpela, znaša 70.000 lir. Še hujše pa je dejstvo, da Devettova sploh ni lastnica avtomobila. Vozilo ji je namreč posodila njena prijateljica Bruna Bartoli iz Ul. Ginnastica 28.

Vespist podrl žensko na zebrastem prehodu

Upokojenka Maria Rustja vd. Cumo, stara 71 let iz Ul. P. Nobile 6, je sinoči nekaj po 20. uri šla po Drevoredu 20. septembra. Ko je prečkala Ul. Gatteri po označenem prehodu za pešce, jo je s startnim pedalom motorja zadel 19-letni Mario Zerjal, ki se je pripeljal mimo z lambreto. Hudi udarec je povzročil ženski večjo rano na levi meči ter poškodbe na mišivevju. Poleg tega je Rustieva padla na tla ter se pobila po zatilniku in dobila lobanjsko travmo.

Ponesrečenko so prepeljali v bolnišnico, kjer so jo s prognozo 30 dni zdravljenja sprejeli na nevrokirurški oddelek.

Z vespo v avtobus in še v volkswagen

Sinoči ob 21,50 so prepeljali na ortopedski oddelek splošne bolnišnice 21-letnega Bruna Furlana iz Ul. G. Gozzi 5, ki se je ponesrečil z vespo na Sprehajališču sv. Andreja. Iz neznanih razlogov se je Furlan zaletel v levo stran avtobusa, ki mu je prihajal nasproti in potem še v avto znamke «volkswagen», ki ga je upravljal neki nemški turist. Po tem dvojnem trčenju je Furlan popolnoma izgubil oblast nad vozilom ter padel na tla. Pri padcu se je pobil po nogah in rokah. V bolnišnici se bo moral zdraviti 10 dni.

Šolske vesti

GLASBENA MATICA

VPISOVANJE V ŠOLO GLASBENE MATICE bo od 1. do 10. septembra od 10. do 12. ure v pisarni Glasbene matice, Ul. Ruggero Manna št. 29.

Vpisovanje v Nabrežini bo v torek 6. septembra od 15.30 dalje v glasbeni šoli. V Trebčah bo v sredo 7. septembra od 18. ure dalje v Ljudskem domu, za gojence s Proseka in Kontovela pa bo v petek 9. septembra od 18. ure dalje v glasbeni šoli (šoščevi hiši).

Pričetek pouka v ponedeljek, 12. septembra za vse oddelke šole.

RAVNATELJSTVO

Ravnateljstvo trgovskega tehničnega zavoda, Strada di Guardiella 13/1 sporoča, da se vršijo vpisovanja za šolsko leto 1966/67 vsak dan do vključno 25. septembra 1966. Prošnje za vpis sprejema tajništvo zavoda od 10. do 12. ure, kjer se dobijo tudi potrebna navodila.

Na Državnem znanstvenem liceju slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, je vpisovanje za šolsko leto 1966-1967 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda, Strada di Guardiella št. 13-1 neprekinjeno do 25. septembra 1966. Navodila za vpisovanje so razvidna na oglasni deski v zavodu.

Vpisovanje na slovensko učiteljišče v Trstu bo do 25. septembra. Uradne ure so od 9. do 12.

Gledališča

Miramarski park — Danes nadaljevanje predstav «Luči in zvoki». Ob 21,30 v nemščini «Der Kaisertraum von Miramare» in ob 22,45 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta». Izredne vožnje avtobusa «M» od barkovljanske postaje.

Kino

Nazionale 16,00 «007 agente per forza» Technicolor.
Excelsior 16,00 «America paese di Dio» Technicolor. Dokumentarni film.
Fenice 15,30 «Arizona Colt» Technicolor. Giuliano Gemma, Corinne Marchand.
Eden 16,00 «Rififi internazionale». J. Gabin, G. Raft, Nadia Tiller.
Grattacielo 16,00 «Delitto in pieno sole» Technicolor. Alain Delon. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Alabarda 16,30 «Amburgo squadra omicidi». Ingrid Andree. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16,30 «A 001 operazione Glamaica» Technicolor. Larry Pennell, Brad Harris.
Aurora 17,00 «Per qualche dollaro in più».
Cristallo 16,30 «Io, lo, lo e gli altri». Marcello Mastroianni, Silvana Mangano, Nino Manfredi.
Garibaldi 16,30 «La calda pelle». Jean Sorel, Elsa Martinelli. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Capitol 16,30 «La vendetta degli Apaches» Technicolor. Rory Calhoun, Corinne Calvet.
Impero 16,30 «Adulterio all'italiana».
Moderno 16,30 «Il pianeta proibito» Technicolor. Walter Pidgeon, Leslie Nielsen. Zadnji dan.
Vittorio Veneto Revija kriminalnih filmov. 17,00 «Il bola arriva all'alba».
Astra 17,00 «Bandido».
Ideale 16,00 «Dimensione della paura» Max Shell. Prepovedano mladini pod 18. letom. Zadnji dan.
Abbazia 16,00 «Buffalo Bill l'eroe del Far West» Technicolor. Gordon Scott.

Prispevajte za DIJAŠKO MATICO!

LADJE V PRISTANIŠČU

Celio, Messapia, Illiria, Aida Lauro, Piave, Nereide, Saipa II, Sardatlantic III, M. A. Martinoli, M. U. Martinnoli, Palatino, Brennero, Eperide, Valtellina (It.), Zemun, Novigrad, Opatija, Plod, Rumija, Jadro, Labin (Jug.), Iddam (Izr.), Albatros, (Bolg.), Billie, Myrsini-Pelasgos (Grč.), Ingrid Wide (Nem.), Vindex, Valeris, Old Oak (Pak.), Marilia (Braz.), Ege (Tun.), S. Jayanti (Ind.), Border Sentinel (Brit.), Brilliance (Lib.).

Mali oglasi

TRGOVINA pohištva Bruno — oprema za kuhinje in dnevne sobe iz formike. Lastna izdelava. Fonderia št. 3 (blizu bolnice).

Prodajalna avtomobilskih delov išče 16-17-letnega vajenca. Telefon 31-433.

Kino na Opčinah

predvaja danes, 7. t.m. z začetkom ob 18. uri barvni, pustolovski in sentimentalni film:

Il vento non sa leggere

(VETER NE ZNA BRATI)

Igrajo: DIRK BOGARDE, YOKO TANI, RONALD LEWIS

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes, 7. t.m. z začetkom ob 19.30 uri barvni film v Cinemascope:

L'indomabile

(NEUKROTLJIV)

Igrajo: George Rivieres, Jeanne Valerie in Silvia Monfort

Včeraj - danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

6. septembra 1966 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo pa je 11 oseb.

Umrli so: 59-letni Umberto Zurn, 61-letni Galliano Pizzignacco, 77-letni Pietro Adamolli, 69-letni Vincenzo Cominotto, 54-letni Giovanni Nardini, 26-letni Paolo Gessi, 81-letna Maria Sandali vd. Polojaz, 58-letni Vladislao Kelemenic, 74-letna Argentina Obat vd. Scalchi, 53-letni Giovanni Domio, 38-letna Maria Blasizza por. Falzari.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

All'Angelo d'oro, Trg Goldoni 8, Cipolla, Ul. Belpoggio 4, Marchio, Ul. Ginnastica 44, Miani, Drevored Miramare 117 (Barkovlje).

NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 19,30 do 8,30)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1, Busolini, Ul. P. Revoltella 41, INAM, Al Cedro, Trg Oberdan 2, Manzoni, Ul. Settefontane 2.

Izleti

SPD priredi 11. septembra izlet na Vrsno nad Kobaridom ob priliki proslave 60. obletnice smrti pesnika Simona Gregorčiča. Vpisovanje v tržaški knjigarni.

* * *

Prosvetno društvo v Skednju organizira v nedeljo, 25. septembra 1966 izlet v Rovinj in Pazin. Vpisovanje vsak dan, razen v sobotah in nedeljah, od 20,30 do 21,30 na sedežu društva, Skedenjska ulica 124/1.

* * *

Prosvetno društvo «Andrej Čok» z Opčin priredi v nedeljo, 18. t. m. enodnevni izlet na Otočec. Vpisovanje v pekarni Drašček.

Darovi in prispevki

V počastitev spomina pok. gospe Marije Polojaz roj. Sandalj, darujeta družini Ugo Margon in Ugo Margon junior 5.000 lir za Dijaško matico.

HUDA NESREČA MORNARJA NA LADJI

Zgrešil je vrata v podpalubju in padel dva metra globoko

Zaradi zelo hudih poškodb po glavi in hrbtenici so ga sprejeli v bolnišnico s pridržano prognozo

Včeraj ob 14.15 so nujno sprejeli na nevrokirurški oddelek splošne bolnišnice mornarja Leteria Scalfina, starega 43 let, iz Genove. Zdravniki so ugotovili ponesrečencu razne poškodbe na čelu, ter na desnem sencu, krvavitev iz desnega ušesa, možen zlom zatilnika, razne poškodbe na spodnjem delu hrbtenice, na desni roki ter na notranji strani levega gležnja. Mornarja so sprejeli s pridržano prognozo.

Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico z rešilnim avtom RK, spremljal pa ga je 38-letni Marcello Vascotto iz Ul. Dei Porta 18. Ta je povedal, da je Scalfin delal malo prej na parniku «Brennero» družbe «Adriatica», ki je sedaj zasidrana v tržaškem Arzenalu. Scalfin je tik pred nesrečo stopil v podpalubje. Ker

Norvežani so se v vojni zgledovali pri Jugoslovanih

Norveški kralj Olav V. je v ponedeljek prispel v Beograd na uradni obisk. Ob tej priložnosti je dopisnik Tanjuga Antun Horvat poslal iz Osla sledeči dopis:

Ceprav je sodobni Norvežan večinoma zaposlen z delom, iskanji in pehanjem za uresničenje tistega, kar naj bi po njegovem bila «skupnost blaginje», pa dokumenti, dogodki in spomini na drugo svetovno vojno še zmeraj zbujajo pozornost, in to ne le vojakom in zgodovinarjem. Pozornosti ne zbujajo le zaradi želje, da bi utrdili spomine, povezane z enim delom norveške zgodovine, ko je bila država pod nacistično okupacijo, temveč zaradi potrebe, odgovoriti na vprašanji: zakaj so Norvežani tako strnjeno in enotno odklonili Hitlerjev novi red, in kako je bilo mogoče, da država s tako ugodno geografsko lego vseeno ni tako lahko postala plen nemških armad?

Odgovora na ti vprašanji je dal dopisniku človek, ki je junija 1940 kot mlad kapetan sledil kralju Haakonu VII. in prestolonasledniku Olafu v London. To je bil po dvomesečnih bojih z Nemci edini izhod. Med vojno je 40-letni kapetan Björn Christophersen postal šef generalštaba norveške armade ki se je v sestavi zavezniških vojaških sil bojevala proti Nemcem. Zdaj proučuje Christophersen prav tiste dogodke iz najnovejše norveške zgodovine, v katerih je sam tako aktivno sodeloval.

«Priznajte Quislinga za predsednika nove norveške vlade,» so sporočili Nemci 9. aprila popoldne kralju Haakonu, potem ko so nekaj ur po njegovem odhodu iz prestolnice vkorakali v Oslo.

Začel se je boj, ki je trajal dva meseca in katerega smoter ni bil samo vojaško zasesti to državo, temveč tudi ujeti kralja Haakona in njegove najbližje sodelavce. Nemci so potrebovali talce, da bi prisilili Norveško na kolena. Nemci niso imeli iluzij o pravi vrednosti Vidkuna Quislinga, voditelja norveške fašistične stranke. To so tudi pokazali, ko so ga sedem dni po imenovanju za predsednika vlade spet odstavili. Christophersen pravi, da so se norveški suveren, člani vlade in parlamenta skrivali po vaseh in gozdovih. Ker niso hoteli priznati nemške vojaške sile v času, ko se je ta zdela nepremagljiva, so postali zgled svojemu narodu. V tem je, kot trdi Christophersen, odgovor na vprašanje, zakaj so v Norveški s takšno odločnostjo zavrnili novi Hitlerjev red.

V pogovoru sva neogibno pretresala tudi delež Jugoslavije v splošnem boju proti fašizmu. Christophersen mi je dejal: «Z občudovanjem smo spremljali vaš boj, ki nas je navdihoval.» V sobi, polni knjig o vojaški zgodovini in publicistiki, je imela izjava nekdanjega šefa norveškega generalštaba poseben prizvok. Dejal je, da študirajo jugoslovanski boj na norveških vojaških šolah, prav kakor so po prvi svetovni vojni v teh šolah poučevali gojence o boju male Srbije proti avstroogrski monarhiji. Kot mlad oficir je bil Christophersen leta 1934 tri mesece na obisku pri neki konjeniški diviziji v Nišu. Dejal je, da ga je tja pripeljala želja spoznati ljudstvo, ki se je tako junaško bojevalo zoper daleč premočnega sovražnika.

Odgovor na drugo vprašanje pa je že davno znan. Norveška je bila prepričana, da bo tudi v drugi svetovni vojni ostala nevtralna. Zanemarila je svojo obrambo, zato jo je sovražnik lahko presenetil. Toda ravnanje Nemcev jo je hitro streznilo. Posadke ladij, ki so bile zunaj norveških voda, so se usmerile k britanskemu otočju, kjer se je že prijavilo za službo v vojski vse, kar je bilo norveško. Ljudje so po ovinkih bežali tudi s Švedske in Finske. Trgovske ladje so se spremenile v vojaške konvoje.

V Norveški pa je začelo vojno deset in deset tisoč članov odporniškega gibanja. Vrstile so se sabotaže, izmed katerih je ena prišla v zgodovino. To je bilo miniranje naprav za pridobivanje težke vode pri kraju Rjukan v pokrajini Telemark.

Z zasedbo Norveške je Nemcem padla v roke edina evropska tovarna za proizvodnjo težke vode. Iz razumljivih razlogov so Nemci imeli tovarno za enega svojih najdragocenejših objektov. Prepričani so bili, da jih zdaj ne bo nič oviralo pri proizvodnji atomske bombe in da bodo tako prehitelj nasprotnike. Danes nam je znano, da je nemški znanstvenik dr. Otto Hahn prvi na svetu l. 1939 razcepil uranov atom kar je pravzaprav spodbudilo daljnovidnega Einsteina, da je takratnemu ameriškemu predsedniku Rooseveltu predočil vso nevarnost tega odkritja.

Težko vodo so Nemci potrebovali za pridobivanje atomske energije in za atomsko bombo. Od prejšnjih deset litrov je tovarna v Rjukanu povečala leta 1941 proizvodnjo težke vode na 120, nato pa na 300 litrov na mesec. Do sabotaže, ki jo imajo za enega največjih dejanj norveških patriotov, so v Nemčijo poslali približno 2600 kg težke vode od skupno 5000 kg, kolikor so jo Nemci potrebovali za končne poskuse. Toda februarja leta 1943 je skupina norveških patriotov vdrla v tovarno, ki so jo Nemci imeli za «neranljivo». Edini nemški vir težke vode po sabotaži dva dragocena meseca ni deloval. Naslednji napad je bil februarja leta 1944, torej v času, ko je Hitler nenehno govoril o «novem orožju». Takrat so uničili celotno zalogo te surovine skupaj z napravami in tovarna ves čas vojne ni več delala. Hitler je dokončno izgubil svoj najpomembnejši vir za pridobivanje težke vode. Za to je žrtvovalo življenje 14 Norvežanov.

V filmu Arthura Penna «Lov» igra Marlon Brando (na sliki) vlogo šerifa. Z njim nastopajo Jane Fonda, Robert Bredford, James Fox in Angie Dickinson.

KNJIGA O AFRIŠKEM ŽIVLJENJU

ARNOLD KRIEGER

JUKUNDA - LJUBLJENA IN PREGANJANA

Knjiga, ki nam s pripovedjo o črnski lepotici Lizi posredno prikazuje ljudstva Afrike, njihove navade, običaje, zaostalost, trpljenje in prebujanje, nam prav gotovo pove več kot razprave, etnografski zapisi in študije o problemih črnske celine in njenih ljudstev. Zato bo tudi roman nemškega pisatelja Arnolda Kriegerja JUKUNDA — LJUBLJENA IN PREGANJANA, katerega slovenski prevod (Mimi Malenšek) je slovenskim bralcem posredovala založba Lipa v Kopru, več kot dobrodošel. Posebno v času, ko je tudi naše prizadevanje usmerjeno v spoznavanje problemov afriških ljudstev in v poglobljeno obravnavanje silnic, ki podpirajo in z druge strani zavirajo napredek te celine. Prav gotovo bo ta tekst o usodi lepe črnke v skoraj drastični obliki posredoval kup protislovij in problemov. Predvsem pa bo zaradi svoje zanimive snovi in neprisiljenosti posredoval te probleme resnično širokemu krogu, vsekakor širšemu, kot bi ga zajeli poljudnoznanstveni spisi. Literarna oblika je vsekakor najhvaležnejša oblika za seznanjanje s socialnimi, gospodarskimi, družbenimi in morda tudi političnimi problemi zaostalih ljudstev. In pisatelj Krieger, zanesenjak in morda celo utopist, je imel prav gotovo s svojim romanom prvenstveno take motive pri pisanju svojega obsežnega romana, saj je v vsej svoji pripovedi bolj zanimiv, kritičen in očitno bolj vzgojno posredniški kot pa umetniško močan pisatelj.

Sicer pa je to svojevrstna in samosvoja osebnost. Rodil se je leta 1904 v Nemčiji, kjer je v Darmstadtu tudi umrl, prav pred enim letom. Za časa hitlerizma je emigriral v Švico, živel dolgo vrsto let v Afriki in se po vojni vrnil v svojo domovino. Bil je pesnik, pripovednik in dramatik, kot umetnik človek s širokimi umetniškimi ideali, ki je nujno moral priti v konflikt z vladajočo družbo. Njegova dela so bila v Nemčiji prepovedana, v povojnem času pa so med najbolj branimi. Znan je roman Krvava Lisa gora, biografski roman o Pötöfiju, nadalje zadnje pripovedno delo Močnejši kot premoč, v katerem zagovarja odpravo meja in umetnih pregrad med ljudmi, in kot najbolj znan roman Jukunda, ljubljena in preganjana, ki je samo v nemščini izšel v 1.250.000 izvodih in bil preveden na osem jezikov.

Ta obsežen pripovedni tekst — v slovenščini obsega skoraj 650 strani — je posvečen usodi lepe črnske deklice Lize, ki so jo s silo odgnali iz domače vasi, jo prodali arabskemu šejku, pri katerem je bila najprej delavka, nato žena, odkoder pa jo je rešil belec, dosegel njeno osvoboditev, da ji je nato drugi belec uničil hčerko, edinega otroka. Črnka Liza je neprestano preganjana, neprestano je na begu pred nečim neznanim. Komaj se nekje umiri in zaživi, že jo usoda preganja naprej, dokler se sama ne odloči za smrt v reki in krokodilovem žrelu.

Vsa pretresljiva zgodba o Lizi je pisana preprosto, kot pravi avtor sam namenoma zato, da bi s tem prikazal elementarno preprostost Lizinega in afriškega življenja sploh. Je pa ta pripoved izredno razgibana, sicer morda preobširna in podrobna, toda vendarle ne utrujajoča. Pisatelj zna tako spretno pripovedovati in tako plesti svoje zgodbe o Lizi in ljudeh, ki posegajo v njeno življenje, da ni utrujajoč in da bralca vedno znova pritegne, čeprav ga je morda dolžina knjige utrudila, da jo je odložil. Razumljivo je, da pisatelj vpleta v svojo pripoved o usodi Lize in njene hčerke prizore iz življenja v Afriki, običaje, navade, miselnost in nam daje tako resnično široko panoramo Afrike, njenih problemov in njenih ljudi. Seveda pa se je treba pri tem zavedati, da je to umetniško manj močno izpovedno delo in da je bolj pomembno kot opozorilo na probleme kot pa zrela umetniška stvaritev.

Dober slovenski prevod je oskrbela Mimi Malenškova, medtem ko oprema Milana Arneža ni najbolj posrečena, vsaj ne glede ščitnega ovitka. **Sl. Ru.**

* * *

V newyorški umetnostni galeriji Luigija Sciarrina so pred dnevi ukradli za okrog 230.000 dolarjev (približno 150 milijonov lir) umetniških slik; med ukradenimi deli sta tudi po en Goya in Correggio.

* * *

Beba Lončar bo igrala v novem filmu Živojina Pavlovića «Neznanka». Pavlović se je na festivalu v Pulju predstavil s filmom «Vrnitev».

NEKAJ SE SPREMINJA V STARI KNEŽEVINI

Knez Ranieri se je spustil v boj s premetenim lisjakom Onassisom

Kneževina ni več popolnoma brez davkov, kot je bila do nedavna
Z novimi napravami želijo privabiti čim več «malih turistov»

Bržkone se je Ranieri II, poglavar kneževine Monaco, večkrat vprašal, čemu naj bo v današnjih časih knez z gradom, pridvižnimi mostovi in starinskimi topovi. Odgovoril si je mogoče s tem, da je umaknil osebnost, okrašeno s heraldičnimi odlikovanji, ter zaključil obdobje, ki se je zdelo samo nališpano, ter odprl novo, bolj realistično dobo. Ranieri, ki ima 43 let, se je v desetih letih po poroki močno spremenil.

Ko se je poročil z Grace Kelly, ki je še sedaj pri svojih 35 letih in s tremi otroki zelo lepa, je tisk vsega sveta ironiziral bleščeče uniforme mladega suverena. Ljudje so se zabavil ob opisih napol provincialnega in napol operetnega aparata njegovega dvora. Zdelo se je, da se kneževina še drži samo zaradi tega, ker so se tu še ohranile skoraj arhaične ali fevdalne socialne oblike, ki so jo ščitile pred propadom. Mnogo let se je ta mali svet (poldrugi kvadratni kilometer površine, 3039 pravih državljanov) vzdrževal zaradi števila magnatov in finančnikov ali pa špekulantov, ki so se tukaj zbirali, ker jim ni bilo treba plačevati taks.

Toda prišlo je do nekaterih nepričakovanih dogodkov: Grace Kelly se ni vrnila k filmu, s Francijo je bil napravljen sporazum o davčnem režimu (danes tudi tukaj družbe plačujejo davke na dohodke), leta 1959 so bila nenadoma ukinjena ustavna jamstva in decembra 1962 se je ustava obnovila. Vse to so bili znaki nekakega razvoja v iskanju nove politike kneževine. Ker pa sta kneževina in poglavar tako rekoč eno in isto, je prišlo do pravih družinskih dram; stari svetovalci iz družine Kelly so izginili s prizorišča, novi prijatelji, kot Onassis, pa so postali nasprotniki. In tako je sladko, mirno življenje postalo bolj burno. «Knez je postal levičar, zgleduje se po komunističnih državah,» so začeli govoriti njegovi kritiki s pravim podeželskim pretiravanjem, ki je lastno tolikim sodbam v tej kneževini. Vse «levičarstvo» Ranierija pa je v tem, da je spoznal šibkost starega sistema domačega upravljanja. Njegov spor z Onassisom je pravzaprav v nemožnosti sožitja zgolj špekulantskega koncepta velikega poslovnega človeka s stremljenjem, da kneževina dobi določen red in da se razširi blaginja bolj rednega in ne parasitskega življenja. Danes obtožujejo kneza «ljudskosti» in demagogije zaradi ustanovitve podpornih ustanov, gradnje ljudskih hiš ter zaradi skrbi za upokojence: Ranieri pa je samo upošteval dejstvo, da od 22.000 oseb, ki prebivajo v kneževini (12.869 Francozov, 4.217 Italijanov), jih 14.000 živi od svoje plače.

«Vivez à l'étranger sur les côtes de France dans un pays sans impôts» — to je reklamna formula za prodajo velikanskih palač, ki se dvigajo na razvalinah vil in skromnih poslopij med vrtovi, sezidanih v drugi polovici prejšnjega stoletja. Vabilo je zelo zgovorno: pridite prebivat, vsaj na videz, v majhno državo, pri čemer boste lahko živeli v Franciji, ne da bi plačevali vse davke. Res je, da od leta 1963 to popolnoma ne drži, toda davčno breme je vsekakor manjše. «Zadnji luksuzni paradiž v Evropi» — to je drugo geslo nepremičninskih družb. Radi kažejo na čudež: dovolj je nabaviti si stanovanje, pa se kapital neznansko pomnoži; tako malo je namreč prostora v luksuznem paradižu. In pri tem prihaja do protestov proti knezu, ki sili svojo vlado, naj vtakne svoj nos v to množitev bogastva ter ji tako moti svobodo.

Lahko bi se reklo, da so poglavar in njegovi vladni svetovalci precej zakasnili. Več kot celo stoletje je bila vsa pobuda v rokah zasebnikov in ta tradicija se je zdela donosna. Blaginja Montecarla, ki je nastal z ediktom Karla III, se je pač rodila v poslovnem geniju tistega *monsieura Françoisa Blanca*, suverenovega upravnika, ki je imel l. 1863 monopol turistične dejavnosti in hazardne igre. Če je imela jahta cesarice Evgenije svojo najljubšo bazo v novem pristanišču, če so Waleški princ in princ Aoste ter toliki ruski princi zasedali cele apartmaje v Hôtel de Paris, je imela za to zasluge brez dvoma Société des bains de mer. Danes se turisti, ki izstopijo iz avtobusov, s katerimi so se pripeljali v skupini, gnetejo na vratih Casinoja ali se ustavljajo pred izložbami draguljarja Cartiera.

Minulo je stoletje in približno v zadnjih desetih letih se je staro ravnotežje porušilo. Javna uprava se mora silno truditi pri rušenju mesta, ki potem spet vstaja z novimi stavbami, ki pa so bolj gosto postavljene. Vlada je s proračunom za pet let naprej sklenila prestaviti železniški tir v predor. Z velikanskimi stroški je bilo treba zagotoviti vse potrebne služnosti novim zazidanim predelom in za avtomobile je bilo treba napraviti podzemske prostore.

Ko je postalo nujno uvesti urbanistični načrt, se je tudi pojavila zamisel, da lahko javna uprava kaj več zasluži pri novih gradnjah. Spor z Onassisom ima skrite aspekte; toda očiten vzrok spora pa je prav v trčenju dveh tendenc: knezova tendenca novih oblik javne udeležbe ter tendenca brodolastnika, ki se trdno oklepa zasebne pobude. Zasebniki starega kova, ki jih vodi Onassis, bi raje stali pri oknu ter pobirali sadove dejavnosti vlade.

Pri vsem tem ne manjka protislovij. Tisti, ki so na strani kneza, so navdušeni nad novimi načrti: pristanišče bo povečano in bolj varno; čez tri leta bo pripravljena obširna umetna plaža z novimi hoteli vzhodno od Casinoja, onstran skal Cap d'Ail bo zgrajeno novo pristanišče s francoskim, italijanskim in švicarskim kapitalom.

Tisti, ki so pa zvesti tradicionalnim oblikam, se vdajajo pesimizmu. Ni jih malo, ki kritizirajo Ranierijevo dejavnost, boječ se za svojo zasebno dejavnost; v knezu vidijo tako rekoč konkurenta. Udar proti Onassisu je bil mogoče slabo zamišljen in je vprašanje, če je juridično neoporečen. Gotovo pa je, da se je zaključila doba zunanjega leska in bleska. V kneževini se je marsikaj spremenilo; tudi privilegiji, ki so se zdeli nedotakljivi ali pa vsaj trajni kakor kak mit, polagoma propadajo.

Umrl je Emilio Cecchi, star 82 let, prvak italijanske kritike, poznavalec literatur, esejist.

Kava - škodi ali ne škodi?

Ali je kava res škodljiva? Ali res uničuje živce, škoduje prebavi, kvari spanje ter pritiska na srce? Ali res lahko zaustavlja razvoj otrok? To so vprašanja, ki si jih sodobni človek (to je hkrati tisti, ki iz dneva v dan popije več kave) postavlja vsak dan. Ameriški zdravnik Irwing Ross je o kavi napisal daljši članek, v katerem je poskušal odgovoriti na vsa ta vprašanja.

Predvsem ugotavlja Ross, da je kofein, ki ga kava vsebuje, strupen. Injekcija neznatne količine kofeina človeka ubije ali pa ga paralizira; to predvsem zato, ker gre kofein v tem primeru neposredno v krvni obtok in od tod v živčni sistem. Drugače pa se zgodi, če človek popije skodelico kave: v tem primeru gre največji del strupenega kofeina neposredno v ledvice, ki ga takoj izločijo, vendar pa tudi v tem primeru pride do precejšnjih sprememb v človekovem organizmu. V nekaj minutah se temperatura v želodcu poveča za 4 do 5 stopinj, izločanje žalodčne kisline pa se poveča tudi do 400 odstotkov. Hkrati se podvoji izločanje sline, srce bije za 15 odstotkov hitreje in pljuča delajo za 13 odstotkov močneje. Žile v možganih se skrčijo, razširijo pa se v srcu in okoli njega. Metabolizem se poveča za 25 odstotkov, ledvice pa izločajo za 100 odstotkov več urina kot pred tem.

Vsakdo ne reagira enako na skodelico kave, ker so ljudje različno odporni zoper učinkovanje kofeina. Razlike v reakciji izvirajo tudi iz različnih vrst kave, pa tudi sladkor ima svoje učinke: kava brez sladkorja učinkuje mnogo močneje kot slajena kava. Prve obsežnejše raziskave o učinku kave so organizirali leta 1920. Vodja raziskave dr. Prescott je bil dovolj pošten znanstvenik, da je ob koncu raziskave sporočil, da poročilo nikakor ne more biti zanesljivo, češ da kava sicer lahko škoduje zdravju, da pa ne more biti škodljiva, če jo ljudje pijejo v manjših količinah.

Ali kava lahko škoduje želodcu? Kaže, da večini ljudi kava ne škoduje in da je verjetno le okoli 5 do 10 odstotkov takšnih, ki se jim po skodelici kave izločanje želodčne kisline dolgo časa ne zmanjša na normalo in ki imajo zaradi tega želodčne težave in pogosto tudi rane.

Ali kava lahko škoduje srcu? Večina zdravnikov sodi, da srčni bolniki ne bi smeli piti kave, vendar pa ni dokazov, da zmerno pitje kave škoduje povprečnemu srčnemu bolniku, če je ta na kavo navajen. Sicer pa je odgovor odvisen od vrste srčne bolezni. Pri koronarni trombozi je kava škodljiva, pač pa je koristna pri srčni hiperemiji.

Ali kava povečuje živčnost? Znanstveniki se danes strinjajo, da ljudje, ki so navajeni na kavo, ne postajajo živčni tudi takrat, kadar popijejo večje količine kave. Drži pa tudi, da človeka obilica kave poleni.

Ali je kava v resnici poživilo? V ZDA so ugotovili, da v treh od štirih pisarn uslužbenci navsezgodaj popijejo skodelico kave, da bi laže delali. Raziskave so pokazale, da kava podvoji delovno sposobnost, potem ko ljudje popijejo eno skodelico kave. Pač pa se je pokazalo tudi to, da dve ali tri skodelice kave zaporedoma zmanjšajo delovno sposobnost.

Kaj pa spanje? Večina ljudi — in sicer kar dva od treh — kave ne pijejo zvečer, ker se boje, da ne bodo mogli spati. Toda eden od ameriških zdravnikov je organiziral obsežno raziskavo v zaporih in ugotovil, da so ljudje, ki so pred spanjem popili skodelico kave, spali bolje od drugih. Pač pa so imeli težave tisti, ki so spili po dve ali tri skodelice. Podobno ugotavljajo tudi drugi ameriški zdravniki.

Po vseh teh ugotovitvah so zdravniki dandanašnji mnenja, da ima kava več dobrih kot slabih strani. Raziskave so namreč pokazale, da kava nekaterim ljudem škoduje, za večino pa velja, da jim tri ali štiri skodelice na dan ne bodo škodile.

Nekateri zdravstveni raziskovalci v ZDA znova ugotavljajo, da pitje kave pospešuje bolezni srca in ožilja. Skupina zdravnikov iz Philadelphie je ugotovila, da kava ali injekcije kofeina povzročajo nastajanje prostih maščobnih kislin v krvi. Drugi raziskovalci pa so ugotovili, da večje količine teh kislin vplivajo na nastajanje nekaterih maščobnih snovi, na primer kolesterola. Kopičenje maščobnih snovi v koronarnih arterijah pa je eden od vzrokov srčnih napadov.

Dr. Samuel Bellet iz philadelphijske splošne bolnišnice in njegovi sodelavci pravijo, da se je pri ljudeh, ki so popili dve in pol skodelice kave ali dobili ustrezno injekcijo kofeina, znatno povečala količina prostih maščobnih kislin v krvnem serumu.

«Res je, da sem umsko še popolnoma pri sebi, vendar to ne zadostuje,» je dejal zbranim duhovnikom svoje nadškofije msgr. Francesco Imberti, nadškof v Vercelliju, ki je v starosti 84 let kot prvi italijanski škof podal ostavko na svoje mesto. Zaprosil je za odstop že takoj po koncilu in njegova druga prošnja je bila uslišana še pred znanim papeževim priporočilom škofom in župnikom, naj po 75. letu odstopijo.

V Skopju kongres jugoslovanskih folkloristov

Kongres jugoslovanskih folkloristov bo letos na Dojranskem jezeru od 15. do 17. septembra. Sodelovalo bo nad 250 znanih strokovnjakov iz Jugoslavije, ZS SR, Nizozemske, Danske, Italije, NDR, ZR Nemčije, Velike Britanije, Indije, Turčije, Bolgarije, ČSSR, Romunije in iz drugih držav. Na kongresu bodo govorili o ljudskem ustvarjanju nasploh, o razvoju folklore v Makedoniji in o ostankih ljudskega blaga v današnji družbi. Udeleženci bodo prebrali okrog 80 referatov.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Če se želite uveljaviti na delovnem mestu, bodite bolj obzirni do svojih kolegov. Ugodite neki želji ljubljene osebe.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Novi dogodki bodo spodbudno vplivali na vašo ambicijo. Skušajte obnoviti neko staro prijateljstvo.

DVOJČKA (od 21.5. do 21.6.) Dan ni primeren za podvige izven vašega običajnega dela. S trdno voljo boste premagali vse težkoče čustvenega značaja.

RAK (od 22.6. do 22.7.) Ne odpovejte se nekemu načrtu, ki bi vam zagotovil precejšnje koristi. Pazite se pred tem, da bi vas nekateri prilizovalci ne omrežili.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Okoliščine so primerne za vse gospodarske podvige, razen finančnih. Resen družinski spor bo močno vplival na vaše razpoloženje.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Skušajte uveljaviti v svojem delu nekatere svoje originalne zamisli. Glejte na življenje z bolj treznimi očmi.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Preveč ste zavzeti z nekaterimi finančnimi vprašanji, pri tem pa ne upoštevate svojih izkušenj. Bodite bolj oprezni v svojih odnosih s tujimi osebami.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 21.11.) V trgovinskem poslovanju se vam ne obetajo kdove kakšni uspehi. Primorani boste izbirati med dvema prijateljema.

STRELEC (od 22.11. do 20.12.) Lahko poizkusite svojo srečo na nekem novem področju, ne da bi pa povsem zapustili staro. Razčistiti boste morali neko zadevo med vami in nekim prijateljem.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Preden pristopite k izvedbi nekega načrta, proučite še enkrat ves položaj. Glede neke čustvene zadeve, skušajte svoje načrte uskladiti z okoliščinami.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Z uspehom se boste udeležili nekega natečaja, ki ste se nanj dolgo pripravljali. Ne dovolite, da bi nekateri novi prijatelji na vas premočno vplivali.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Nastopil bo ugoden trenutek za začetek neke nove poslovne dejavnosti. Srečni boste spričo privrženosti, ki jo bo do vas pokazala ljubljena oseba.

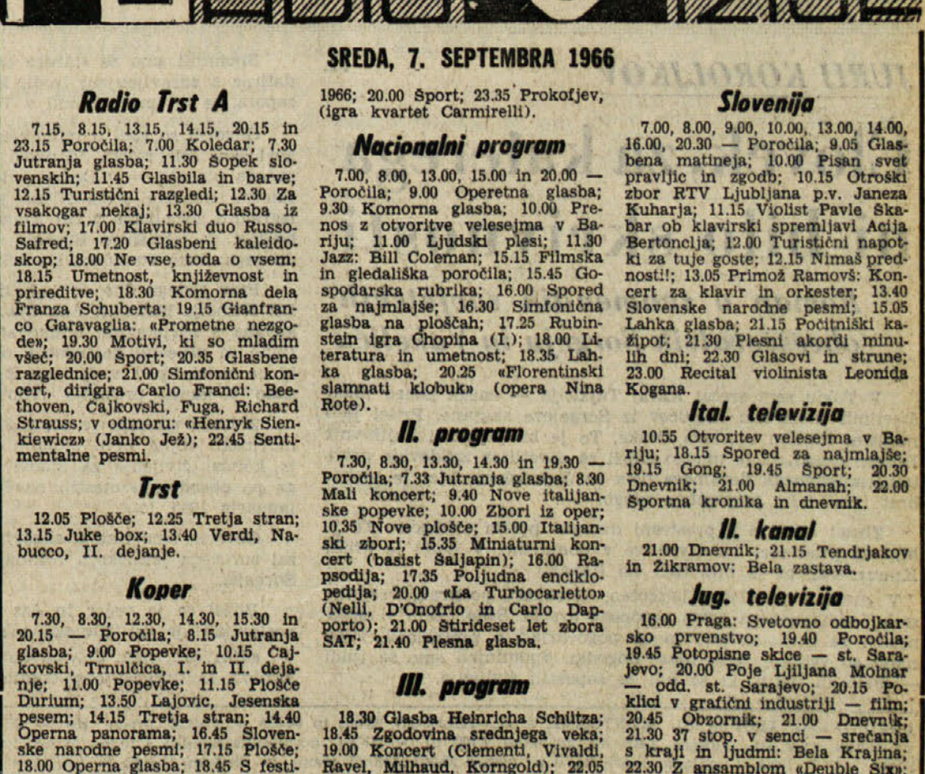

Pred kratkim so se v Ljubljani pričela dela za novo veliko bolnišnico

RADIO VELEVIZIJA

SREDA, 7. SEPTEMBRA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 in 23.15 Poročila; 7.00 Koledar; 7.30 Jutranja glasba; 11.30 Šopek slovenskih; 11.45 Glasbila in barve; 12.15 Turistični razgledi; 12.30 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba iz filmov; 17.00 Klavirski duo Russo-Safred; 17.20 Glasbeni kaleidoskop; 18.00 Ne vse, toda o vsem; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Komorna dela Franza Schuberta; 19.15 Gianfranco Garavaglia: «Prometne nezgode»; 19.30 Motivi, ki so mladim všeč; 20.00 Šport; 20.35 Glasbene razglednice; 21.00 Simfonični koncert, dirigira Carlo Franci: Beethoven, Čajkovski, Fuga, Richard Strauss; v odmoru: «Henryk Sienkiewicz» (Janko Jež); 22.45 Sentimentalne pesmi.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; 13.15 Juke box; 13.40 Verdi, Nabucco, II. dejanje.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 15.30 in 20.15 — Poročila; 8.15 Jutranja glasba; 9.00 Popevke; 10.15 Čajkovski, Trnulčica, I. in II. dejanje; 11.00 Popevke; 11.15 Plošče Durium; 13.50 Lajovic, Jesenska pesem; 14.15 Tretja stran; 14.40 Operna panorama; 16.45 Slovenske narodne pesmi; 17.15 Plošče; 18.00 Operna glasba; 18.45 S festivala popevk v Pulju 23. julija 1966; 20.00 Šport; 23.35 Prokofjev, (igra kvartet Carmirelli).

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00 in 20.00 — Poročila; 9.00 Operetna glasba; 9.30 Komorna glasba; 10.00 Prenos z otvoritve velesejma v Bariju; 11.00 Ljudski plesi; 11.30 Jazz: Bill Coleman; 15.15 Filmska in gledališka poročila; 15.45 Gospodarska rubrika; 16.00 Spored za najmlajše; 16.30 Simfonična glasba na ploščah; 17.25 Rubinstein igra Chopina (I.); 18.00 Literatura in umetnost; 18.35 Lahka glasba; 20.25 «Florentinski slamnati klobuk» (opera Nina Rote).

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30 in 19.30 — Poročila; 7.33 Jutranja glasba; 8.30 Mali koncert; 9.40 Nove italijanske popevke; 10.00 Zbori iz oper; 10.35 Nove plošče; 15.00 Italijanski zbori; 15.35 Miniaturni koncert (basist Šaljapin); 16.00 Rapsodija; 17.35 Poljudna enciklopedija; 20.00 «La Turbocarletto» (Nelli, D'Onofrio in Carlo Dapporto); 21.00 Štirideset let zbora SAT; 21.40 Plesna glasba.

III. program

18.30 Glasba Heinricha Schütza; 18.45 Zgodovina srednjega veka; 19.00 Koncert (Clementi, Vivaldi, Ravel, Milhaud, Korngold); 22.05 Gustav Mahler, VII. simf.

Slovenija

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 13.00, 14.00, 16.00, 20.30 — Poročila; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Pisan svet pravljic in zgodb; 10.15 Otroški zbor RTV Ljubljana p.v. Janeza Kuharja; 11.15 Violist Pavle Škabar ob klavirski spremljavi Acija Bertoncija; 12.00 Turistični napotki za tuje goste; 12.15 Nimaš prednosti!; 13.05 Primož Ramovš: Koncert za klavir in orkester; 13.40 Slovenske narodne pesmi; 15.05 Lahka glasba; 21.15 Počitniški kažipot; 21.30 Plesni akordi minulih dni; 22.30 Glasovi in strune; 23.00 Recital violinista Leonida Kogana.

Ital. televizija

10.55 Otvoritev velesejma v Bariju; 18.15 Spored za najmlajše; 19.15 Gong; 19.45 Šport; 20.30 Dnevnik; 21.00 Almanah; 22.00 Športna kronika in dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik; 21.15 Tendrjakov in Žikramov: Bela zastava.

Jug. televizija

16.00 Praga: Svetovno odbojkarsko prvenstvo; 19.40 Poročila; 19.45 Potopisne skice — st. Sarajevo; 20.00 Poje Ljiljana Molnar — odd. st. Sarajevo; 20.15 Poklici v grafični industriji — film; 20.45 Obzornik; 21.00 Dnevnik; 21.30 37 stop. v senci — srečanja s kraji in ljudmi: Bela Krajina; 22.30 Z ansamblom «Deuble Six»; 22.45 Poročila.

Goriško-beneški dnevnik

SKLEP VČERAJŠNJEGA SESTANKA STROKOVNJAKOV V NOVI GORICI

Mejni prehod avtomobilske ceste bo med pokopališčem in železnico

Ogled kraja, kjer bodo zgradili naprave in objekte za obmejne službe - Obisk avto ceste Moščenice - Videm

Na sedežu občinske skupščine Nova Gorica so se včeraj dopoldne sestali strokovnjaki Gorice in Nove Gorice, da bi proučili nekatera vprašanja, ki se pojavljajo s projektiranjem avto ceste na goriškem mejnem sektorju med Italijo in Jugoslavijo.

Goriško delegacijo je vodil pokrajinski predsednik dr. Bruno Chientarolli, sestavljali pa so jo občinski odbornik za javna dela geometer Dellio Lupieri, načelnik tehničnega urada občine Gorica inž. Angelo Pontello ter inž. Aurelio Amodeo iz urada univerzitetnega profesorja na tržaškem vseučilišču inž. Materninija, ki je izdelal načrte za avtomobilsko cesto Benetke-Trst.

Z jugoslovanske strani so bili prisotni načelnik delegacije odv. Jožko Štrukelj, predsednik občinske skupščine Nova Gorica, dr. Rudi Rutar, svetnik pri občinski skupščini Nova Gorica, inž. Viljem Strmetski, izdelovalec urbanističnega načrta Nove Gorice, inž. Milan Počkar od Skupnosti cestnih podjetij iz Ljubljane, dr. inž. Franko Žnidaršič z gradbene fakultete v Ljubljani, ing. Miloš Kraigher, projektant za nizke gradnje v Ljubljani, ing. Tomaž Vuga ter ing. Marjan Vrtovec od Urbanističnega zavoda Nova Gorica ter Milan Skolaris od Gradbenega podjetja Nova Gorica.

Strokovnjaki so ugotovili, da nista niti ena niti druga stran v ničemer spremenili svoječasnega predloga, da bi avto cesta prečkala državno mejo na območju med glavnim pokopališčem in železniško progo Gorica - Nova Gorica, kjer je na italijanski strani okoli 500 metrov široko zemljišče, zadostno za gradnjo objektov obmejne službe in dovoznih poti na avto cesto. V urbanističnem načrtu Gorice so rezervirali obsežna območja v neposredni bližini avto ceste, kjer bodo uredili druge obmejne objekte; ta prostor se razprostira v vogalu med Tržaško cesto in Ul. Tabaj in pa med železniško progo proti Šempetru ter Ul. Terza Armata.

Ker bodo morale priprave za reševanje vseh vprašanj, nastajajočih ob projektiranju mejnega prehoda, potekati ob najtesnejšem sodelovanju strokovnjakov obeh območij, so na včerajšnjem sestanku sklenili, da se ustanovi komisija, ki bo v stalnih stikih; njena naloga je, da pripravi organični urbanistični načrt, ki bo zajel območje prehoda avtomobilske ceste na eni in na drugi strani meje.

Strokovnjaki so nato prikazali možnosti navezovanja cestnega omrežja obeh sosednjih mest na avtomobilsko cesto. Na jugoslovanski strani bo dohod na cesto nekje pri Šempetru, na italijanski strani pa nekje pri Tržaški cesti.

Predpoldne so gradbeni strokovnjaki odšli na območje, kjer bo novi prehod, popoldne pa so predstavniki italijanske delegacije povabili jugoslovanske gradbene strokovnjake na ogled avtomobilske ceste Moščenice - Videm; ob 15.30 jih je pri vstopni postaji pri Moščenicah sprejel predstavnik družbe Autovie Venete, ki ima cesto v zakupu, ter jim postregel z vsemi potrebnimi podatki. Prevozili so tudi vso cesto do Vidma ter se zvečer vrnili v domovino.

VESTI Z ONKRAJ MEJE

Na Dobrovem so odprli sodobno urejeno šolo

Slovesnosti se je udeležil tudi predsednik vlade Janko Smole

V nedeljo so imeli na Dobrovem v Brdih pomembno slovesnost, ki se je je udeležil tudi predsednik slovenske vlade Janko Smole. V prisotnosti velikega števila domačinov so izročili njenemu namenu novo sodobno urejeno šolo. Otvoritev šole so združili s kulturnim programom, pri katerem je sodeloval tudi znani učiteljski pevski zbor «Emil Adamič» iz Ljubljane.

Nova šola bo za briško mladino velikega pomena. Do sedaj se je zaradi pomanjkanja prostorov šolala v več krajih, kjer ni bilo mogoče urediti sodobnega pouka. Odslej pa bodo organizirali v novem poslopju na Dobrovem pouk za višje razrede ljudske šole za vsa Brda. Šola razpolaga s posebnim avtobusom, ki je namenjen samo prevozom mladine v šolo. Skupaj je v šoli 14 učilnic, ima pa tudi druge pomožne prostore za ureditev pouka. Obiskovalo jo bo skoraj 500 učencev.

V Šempetru pri Gorici se je v zadnjih letih razvilo dokaj veliko podjetje za izdelovanje raznovrstnih prikolic in cistern. Podjetje zaposluje že okoli 500 delavcev, prerokujejo pa mu tudi za prihodnost še lep razvoj. Pri izdelovanju svojih izdelkov uspešno sodeluje z nekaterimi proizvajalci posebnih vozil v Italiji, zlasti prihaja med njimi do izmenjave izkušenj.

Razen na domačem trgu se je podjetje, ki so mu dali ime «Vozila - Gorica» že uveljavilo tudi v tujini. Zlasti Avstrija in Češkoslovaška sta stalna odjemalca njegovih izdelkov. V zadnjem času pa jih pošiljajo tudi v nekatere dežele tretjega sveta. Doslej najboljši posel pa so sklenili s Kubo. Prodali ji bodo 2000 prikolic za prevažanje sladkornega trsta, za katere bodo iztržili več kakor 2 milijona dolarjev. Prvih 210 prikolic so odposlali prav v teh dneh, ostale pa bodo izdelali do konca aprila prihodnjega leta. Vsak mesec jih bodo odposlali po 200 do 250.

OBMEJNI OSEBNI PROMET NARAŠČA

Skoro 984 tisoč prehodov čez mejo v preteklem avgustu na Goriškem

S potnimi listi pri Rdeči hiši nad 616 tisoč, s prepustnicami in dvolastniškimi dovoljenji pa skoro 368 tisoč prehodov - V Beneški Sloveniji so zabeležili 110 tisoč prehodov

Obmejni osebni promet na Goriškem, ki je v letošnjih poletnih mesecih beležil znaten porast od meseca do meseca, je tudi v preteklem avgustu in tokrat še prav posebno, napravil velik korak naprej.

Po podatkih obmejne policije, so samo na Goriškem sektorju zabeležili v preteklem mesecu 983.910 prehodov oseb v obeh smereh. Od tega je šlo s potnimi listi pri Rdeči hiši na drugo stran 616.125 ljudi in sicer 534.466 italijanskih in 81.659 tujih državljanov, med katerimi je zadnje čase vedno več Jugoslovanov.

Z dvolastniškimi dovoljenji je šlo na drugo stran 2.983 italijanskih in 12.155 jugoslovanskih državljanov; z navadnimi prepustnicami 250.866 italijanskih in 96.168 jugoslovanskih državljanov. S posebnim dovoljenjem 1.846 Italijanov in 233 Jugoslovanov, z izrednimi dovoljenji pa 66 Italijanov in 24 Jugoslovanov. S tranzitnim dovoljenjem je šlo preko Gorice 3444 Bricev z jugoslovanskega področja Brd.

V primerjavi s preteklim julijem, ko je dosegel celokupen promet na tem področju nekaj nad 720 tisoč prehodov, beležimo porast za nad 260 tisoč prehodov, kar je doslej največji porast od enega meseca do drugega; predvsem gre za porast prehodov s potnimi listi od skoro 399 tisoč v juliju na preko 616 tisoč v avgustu.

Tudi na področju Beneške Slovenije so v omenjenem mesecu zabeležili v obmejnem prometu pomemben napredek. Po podatkih obmejne policije iz Čedada je šlo na prehodu pri Stupici s potnimi listi na drugo stran 46.356 potnikov; od tega 41.996 italijanskih in 4.358 tujih državljanov. S prepustnicami se je okoristilo 41.965 italijanskih in 18.837 jugoslovanskih državljanov; z dvolastniškimi dovoljenji pa 1.270 italijanskih in 1.224 jugoslovanskih državljanov. Skupaj je torej prešlo mejo v avgustu na tem področju 109.653 ljudi. Z avtobusom iz Čedada na progi Čedad - Tolmin se je prepeljalo 1.187 potnikov, z jugoslovanskim avtobusom v nasprotni smeri pa 4.789 potnikov.

Najdeni predmeti

Na uradu mestne policije v Gorici hranijo naslednje najdene predmete:

Par naočnikov, listnico z nekaj papirji; žensko majo; pet lesenih podstavkov; moški klobuk, žogo; dva mopeda; žensko uro iz dragocene kovine; žensko torbico z nekaj denarja, denarnico z nekaj denarja in štiri ženska kolesa.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik katerega navedenih predmetov, ga lahko dobi med uradnimi urami na omenjenem uradu v Ul. Mazzini 7.

Sestanek predstavnikov strank levega centra

Na pobudo goriške federacije PSI so se sestali predstavniki strank levega centra v Gorici ter se pogovarjali o najvažnejših gospodarsko - socialnih vprašanjih naše pokrajine. Pod predsedstvom pokrajinskega tajnika PSI dr. Tullia Tomassicha so razpravljali o avtomobilski cesti Villesse, Gorica, Ljubljana, o podjetjih IRI itd. Danes se bodo ponovno sestali, tokrat na sedežu KD. O poteku prvega sestanka bodo podrobneje poročali jutri.

IZ DOBERDOBA

Komaj 5 kilogramov težak teliček

Zares čuden in nevsakdanji dogodek se je včeraj primeril doberdobskemu kmetovalcu Jožetu Jelenu: velika in težka krava mu je po normalni nosečnosti povrgla komaj 5 kg težkega telička. Živalica, ki je bolj podobna psičku kot pa teletu, je predmet pogovorov kmetov, ki se sprašujejo, kako more tolikšna krava povreči tako majhnega teleta. Do Jelenovega hleva se je včeraj razvilo pravo romanje; vsi si hočejo ogledati živalico, ki je drugače popolnoma zdrava.

Odobreni sklepi krajevnih ustanov

Sovodnje: Pokrajinski urad deželnega odborništva za krajevne ustanove je na svoji zadnji seji med drugim odobril sklep goriške občinske uprave, s katerim bo ta izplačala občinski upravi v Sovodnjah tisti del trošarine na blago proste cone, ki ji pritiče za potrošnike sovodenjske občine.

Izboljševalni konzorcij Gradiška-Krmin: dodaten pregled izrednih del za 11 milijonov lir; oddaja na dražbi za razdelilne napajalne kanale za 63 milijonov lir; odobritev pogodbe s podjetjem Bongione od 30.4. t. l. električni priključek k zapornici na Soči.

Konzorcij za Preval: dograditev dohodnih cest in poti; dopolnitev katastralne mape v Gorici; odobritev dražbenih del; košnja trave na zemljišču konzorcija.

Ronke: načrt za okrepitev javne razsvetljave, za oddajo zadevnih del nakup potrebnega materiala v lastni režiji.

Tržič: povečanje občinskega vodovoda; gradnja okroglega vodnjaka.

Poskusne spremembe v cestnem prometu

V cestnem prometu v Gorici so včeraj uvedli nekaj poskusnih sprememb, ki bodo obveljale, če se bodo v praksi obnesle. Na semaforskem križišču pred Verdijevo kavarno so dovolili zavijanje v desno za avtomobile, ki se pripeljejo z ene ali druge strani Korza; zavijanje je seveda, dovoljeno tudi pri rdečem semaforu. To pravico daje voznikom prižgana zelena puščica, ki kaže v desno. S tem se hoče preprečiti nastajanje dolgih kolon pred semaforoma. Zavijanje v desno pa ni mogoče, če je na desni stezi avtomobilist, ki je namenjen naravnost. Zato je priporočljivo, da vozniki, namenjeni naravnost, v takšnem primeru zapeljejo na levo stezo. Problemi po vsej verjetnosti niti s tem ne bodo odpravljeni, ker ni prostora za tri samostojne steze pred semaforom.

Drugi poskus predstavlja ukinitev delovanja semafora pred Trgovskim domom (križišče Korza z Ul. Crispi). Posebno pešci so bili včeraj nekoliko zmedeni, ker niso vedeli, če smejo čez cesto ali ne. Semafor so ugasnili zaradi pritožb, češ da je oviral promet.

Vse kaže, da bodo dovolili zavijanje v levo (z rdečo lučjo!) tudi na križišču pred sodno palačo.

PISMO UREDNIŠTVU

Za trgatev naj bodo odprte vse poti

Spoštovano uredništvo,

bral sem, da bo podjetje CESIA pričelo popravljati števerjanski vodovod. Po vsej verjetnosti bo moralo povečati profil glavne napajalne cevi od Oslavja do vodohrama na vrhu vasi. Ker bi to delo nujno povzročilo okvare na cesti ter bi celo preprečilo možnost dohodov kmečkih vozov na njive, priporočam občinski upravi Števerjan, naj pri omenjenih delih upošteva, da se bliža trgatev, najvažnejše opravilo v Brdih, zavoljo katere bi kazalo za nekaj tednov odložiti pričetek uresničevanja načrta, če bi to moralo škodovati vinogradnikom, da ne bi mogli z vozovi do svojih vinogradov. Za polaganje cevi bo dovolj časa vso zimo do prihodnje spomladi, ko se bo pomanjkanje vode ponovno občutilo.

(Podpis)

Izreden uspeh balincarja iz Doberdoba

Doberdobskemu balincarju Marinu Gerinu je le za las ušel naslov deželnega prvaka za posameznike. Tekmovanje je bilo prejšnji petek zvečer, a so ga morali prekiniti zaradi dežja in ga nadaljevati v ponedeljek. Zmagal je Canova od «Monfalconese», ki je v finalu premagal našega Gerina. V tekmovanju je sodelovalo 64 igralcev, ki so se potegovali za deželni nastop in s tem do pravice sodelovanja na državnem prvenstvu C kategorije, ki bo prihodnji mesec v Novari. Za našega predstavnika «Gradine» je to doslej najboljši uspeh, saj je klonil šele v finalu, in sicer proti igralcu, ki je igral doma in je svoje igrišče logično tudi dobro poznal. Tekmovanje je bilo v Ul. Terenziana v Tržiču.

J.

Mož z Oslavja je padel pod traktor

Sinoči okrog 20. ure so poklicali avto Zelenega križa na Oslavje, kjer se je ponesrečil, ko je padel pod traktor 40-letni Mirko Klanjšček z Oslavja, Ulica Osaria št. 13. Odpeljali so ga v goriško civilno bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju.

IZ TRŽIŠKE BOLNIŠNICE

Včeraj se je ponesrečil na delu v Tržiču 35-letni Alessandro Bert iz Tržiča, Trg Cavour 14. V tržiški bolnišnici so mu ugotovili rano na desni nogi ter so ga pridržali za 10 dni na zdravljenju.

Šport šport šport

9. SLOVENSKE ŠPORTNE IGRE

Jutri in v petek plavalne tekme Nabrežinci tudi letos glavni favoriti

Več opominov in ena izključitev v tretjem nogometnem kolu SŠI

Prirediteljski odbor nogometnega turnirja 9. slovenskih športnih iger je v zvezi s tretjim kolom, ki je bilo na sporedu v nedeljo 4. t.m., izrekel naslednje kazni:

Tekma Primorje — Cankar. Opomin dobi Zužič D. (Primorje) zaradi ugovarjanja sodniku.

Tekma Kolarič — Repen. Opomin dobi Branko Raubar (Repen) zaradi ugovarjanja sodnikovim razsodbam. Strogi opomin dobi društvo UNION zaradi nešportnega vedenja svojega občinstva. Strogi opomin dobi tudi Janko Budin (Kras) zaradi žaljenja prirediteljskega odbora.

Tekma Zarja — Sokol. Izključitev iz vseh panog SŠI dobi Karel Pangos (Sokol) zaradi namernega udarca vratarju Kalinu. Zadnji strogi opomin dobi tudi Ernest Kalin (Zarja) zaradi reakcije na zadobljen udarec.

Tekma Doberdob — Škamperle. Opomin dobi stranski sodnik Marino Dovgan (Škamperle).

Prirediteljski odbor nadalje priporoča vsem ekipam, ki so se uvrstile v polfinale, da se na igrišču dostojno vedejo in predvsem odnos do sodnika naj bo korekten. V nasprotnem primeru bodo organizatorji ravnali še ostreje kot do sedaj.

Zaradi pomanjkanja prostora bomo celotni spored plavalnih tekem z ostalimi podrobnostmi objavili v jutrišnji številki.

Vsekakor že sedaj obveščamo tekmovalce, da se predstavijo na prijavnem mestu pri vhodu 15 minut pred startom.

URNIK TEKMOVANJA

1. DAN

18.30 — zbor sodnikov in tekmovalcev
19.00 — 33 m prsno (SM-ž) — kvalifikacije
19.20 — 33 m prosto (SM-m) — kvalifikacije
19.40 — 66 m hrbtno (MO) — kvalifikacije
19.50 — 33 m prosto (ŽE) — kvalifikacije
20.00 — 200 m prosto (MO) — serije
20.30 — 33 m prsno (SM-ž) — finale
20.40 — 66 m hrbtno (MO) — finale
20.50 — 33 m prosto (SM-m) — finale
21.00 — 33 m delfin (MO) — serije
21.10 — 33 m prsno (ŽE) — finale
21.30 — štafeta 4x66 m (MO) — serije

2. DAN

18.30 — zbor sodnikov in tekmovalcev
19.00 — 33 m prsno (ŽE) — kvalifikacije
19.10 — 33 m poljubno (MM) — kvalifikacije
19.20 — 66 m prosto (MO) — kvalifikacije
19.40 — 33 m prosto (SM-ž) — kvalifikacije
19.50 — 66 m prsno (MO) — kvalifikacije
20.00 — 33 m prsno (SM-m) — kvalifikacije
20.20 — 33 m poljubno (O) — serije
20.30 — 33 m prsno (ŽE) — finale
20.35 — 33 m poljubno (MM) — finale
20.40 — 66 m prosto (MO) — finale
20.50 — 33 m prosto (SM-ž) — finale
20.55 — 66 m prsno (MO) — finale
21.00 — 33 m prsno (SM-m) — finale
21.20 — štafeta 4x33 m prosto (ŽE) — serije
21.30 — štafeta 4x33 m mešano (MO) — serije

V serijah se bo vrstni red določil na podlagi doseženih časov. V primerih enakih časov se tekmovalci ali štafete uvrstijo ex equo. Iz kvalifikacij se bo v finale uvrstilo 7 najboljših časov. V primeru izenačenosti bo odločal žreb.

SPORED

1. DAN

Starejši mladinci (SM)
— 33 m prsno (ž)
33 m prosto (m)
Članice (ŽE)
— 33 m prosto
Člani (MO)
— 33 m delfin
200 m prosto
66 m hrbtno
štafeta 4x66 m prosto

2. DAN

Otroci (O)
— 33 m v poljubnem slogu (moški in ženske skupaj)
Mlajši mladinci (MM)
— 33 m v poljubnem slogu (moški in ženske skupaj)
Starejši mladinci (SM)
— 33 m prosto (ž)
33 m prsno (m)
Članice (ŽE)
— 33 m prsno
štafeta 4x33 m prosto
Člani (MO)
— 66 m prsno
66 m prosto
štafeta 4x33 m mešano

NAMIZNI TENIS

Boris Košuta (Bor) v prvi kategoriji

Mladinska ekipa Bora gostovala v Ljubljani

V soboto zvečer je mladinska namiznoteniška ekipa Bora gostovala v Ljubljani, kjer se je spoprijela z zelo mlado ekipo Akademskega športnega društva Olimpije. Drugo tekmo sta nato odigrala še tržaški predstavnik Soffitte Crechici Simeone in Borovec Adrijan Tavčar proti ljubljanskemu moštvu Ilirije. V obeh tekmah so zmagali Ljubljančani, ki so posebno pri mladincih z lahkoto premagali tržaške igralce 5:0. Borovo ekipo so sestavljali sledeči igralci: Adrijan Tavčar, Edi Bole in Emil Bole. Borovcem se je poznalo pomanjkanje treninga, medtem ko so mladi predstavniki (13—14 let) Olimpije sproščeno zaigrali in poleg tega pokazali izredno nadarjenost v tej športni disciplini. Ta homogena ekipa bo prav gotovo v bližnji bodočnosti žela še obilo uspehov.

Druga tekma na sporedu je bila nekoliko bolj izenačena, ker je tu nastopal Tržačan Crechici Simeone, eden izmed najboljših italijanskih igralcev, saj je po najnovejših lestvicah na 11. mestu v Italiji. Ilirija je zmagala z rezultatom 3:1. Edino točko za Trst je dosegel prav odlični Crechici. Po stanju 1:1 se je tržaška dvojica Crechici — A. Tavčar spoprijela z ljubljansko dvojico Komar — Mikeln. Srečanje je bilo praktično odločilno za končni rezultat. Kot predvideno, toda po ostri borbi, je zmagala Ilirija. Prvi set pa sta nepričakovano osvojila Tržačana, drugega Ilirija. Prišlo je tako do odločilnega seta. Tržaška dvojica je želo dobro začela, in bila celo proti vsakemu pričakovanju stalno v vodstvu. Vodila je celo z rezultatom 19:16 in vse je kazalo, da bo tudi zmagala. Prav v odločilnih trenutkih pa je odlični Komar z res dobrimi top-spini prekrižal račune tržaškima predstavnikoma. Set se je zaključil v korist Ilirije z rezultatom 26:24.

Pri stanju 2:1 v korist Ilirije sta se spoprijela Crechici in Toman. Ljubljančan je ponovno pokazal svojo moč in gladko odpravil 11. najboljšega italijanskega igralca z rezultatom 2:0 (21:18, 21:18)

Še druga novica, ki bo prav gotovo zanimala vse zamejske Slovence. Člana ŠZ Bora Peris Košuto je italijanska namiznoteniška zveza uvrstila v prvo kategorijo igralcev, in sicer na 8. mesto. Košuta je tako zopet napredoval in 8. mesto v Italiji lahko smatramo zares za izreden uspeh igralca in društva Bor.

T—ar

KOŠARKA

VČERAJ V MILJAH

Beograjčanke navdušile Tudi Mivar v finalu

Borovci premagali moško ekipo Mivarja

Zaradi tehničnih razlogov sta morali ekipi Bora in Mivarja odigrati tekmo, ki je trajala komaj 20 minut. Borovci so sproščeno zaigrali in premagali nasprotnike z rezultatom 34:18. Slovenski predstavniki so tokrat nastopali s Savom Spacalom, ki je dal celotni ekipi večjo sigurnost v obrambi in učinkovitost v napadu. Plavi so igrali s cono 2—3, ki se je izkazala za zelo učinkovito, kajti nizki predstavniki Mivarja so skušali presenetiti borovce z meti iz daljave in s hitrimi protinapadi.

Omeniti pa moramo, da je Frizatijevo moštvo nastopilo brez nekaterih standardnih igralcev, kot Ovegila.

MIVAR — Purga, Cozzolino, Ferranti (4), Zisca (6), Lunanova (2), Vodopivec (4), Riccardi in Kafol (2).

BOR — Spacal S. (10), Zavadlal (6), Švara, Lakovič (12), Spacal B., Rudež, Ambrožič (6).

Nato pa sta se številnim gledalcem, ki so se zbrali v miljski občinski telovadnici, predstavili ženski ekipi Mivarja in Košarkarski klub iz Milj. Mlade miljske predstavnice, katere trenira Ovegila, niso zares mogle konkurirati s kvalitetnejšimi nasprotnicami, med katerimi je zlasti zablestela Lucia Marega, državna reprezentantka in ki je včeraj zadela 18 točk. Predstavnice Mivarja so kot običajno igrale s hitrimi protinapadi, ki so povsem zmedli se neizkušene miljske mladinke. Vseeno pa so se slednje potrudile, da bi skusale organizirati kako produktivno akcijo in so veckrat tudi presenetile agresivno obrambo Logarjeve in drugih.

Postavi:

MIVAR — Nikpali (2), Marega 18), Bianchi (6), De Marchi (7), Kastner (6), Logar (13), Apostoli, Lo Nigro (2).

MILJE — Oselladore (4), Di Pittone R. (6), Di Pittone M. (2), Rasen (2), Candusio, Mancini (6), Ribar in Zuppin.

Končni rezultat: Mivar — Milje 54:19 (30:13).

Včerajšnji zanimiv košarkarski spored je zaključilo srečanje med pionirkama Crvene zvezde iz Beograda in K.K. Jesenic. Srečanje je bilo gotovo zanimivejše od prvega, saj sta ekipi pokazali izredno moderno igro in dobro atletsko pripravo. Crvena zvezda je nastopila z mladinsko državno reprezentanco, v kateri je zunanja igralka Zorić najučinkovitejša. Včeraj je dosegla celo 38 točk in tako pokazala izredno realizatorsko moč. Ekipo je vodila kapetanka Matković, ki ima izreden pregled nad igro. Tudi Beograjčanke so se v glavnem poslužile protinapadov, toda večkrat so tudi z učinkovitimi sistemi prodirale v nasprotno obrambo. Toda tudi igralke z Jesenic niso razočarale, pa čeprav so morale tekmovati z izrednimi igralkami, skušale so dati tekmi hitrejši ritem, da bi s tem zmedle nasprotnice, toda jim ni uspelo. Nikoli pa se niso predale in so vedno pozrtvovalno skušale prodirati v nasprotno obrambo. V vrstah Jesenic je zlasti presenetila pivot Bertončelj Solidn. sta se tudi izkazali zunanji igralki Pavlič in Vodrič.

Postavi:

CRVENA ZVEZDA — Petrović, Djurić (8), Dragoljović, Martović (7), Bosavac (8), Antić, Milovanović (8), Bogdanović, Zorić (38), Popović (14), Miletić (12) in Radenotić.

KK JESENICE — Pavlič (12), Bertončelj (19), Vodrič (4), Musič (2), More (5), Radočaj, Oblak, Koren, Vujatović in Ajster.

Končni rezultat: Crvena zvezda — KK Jesenice 95:42 (53:26).

PAVEL ŠVARA

ŠZ BOR ORGANIZACIJSKI ODBOR SŠI

Prirediteljski odbor javlja, da morajo odbojkarske in košarkarske prijavljene ekipe priložiti seznam igralcev do 21. ure v ponedeljek 12. septembra. Po tej uri organizatorji ne bodo več sprejeli nobene prijave, kajti takoj bo sledilo žrebanje. Ob prijavi igralcev bodo morala društva poravnati tudi vpisnino

ODBOJKA

PRAGA, 6. — Poljska in SZ sta zmagali v prvi skupini za prvo do osmega mesta. Rezultata: Poljska - Japonska 3:2 (12:15, 15:9, 7:15, 15:8, 15:3); SZ Jugoslavija 3:1 (15:11, 15:6, 13:15, 15:4). V drugi skupini za deveto do šestnajstega mesta) je Brazilija premagala Italijo s 3:0 (15:6, 15:5, 15:6).

NOGOMET

MILAN, 6. — Inter, ki je včeraj moral kloniti Pelejevemu Santosu z 1:4, se je odpovedal sobotni tekmi z lisbonsko enajsterico Benfice, ki je včeraj zaprosila milansko društvo za prenos srečanja zaradi poškodb treh svojih najboljših predstavnikov, in sicer Eusebia, Colune in Torresa. Zaradi tega se je vodstvo Interja obrnilo do druge lisbonske ekipe Sporting, ki je sprejela odigrati srečanje v nedeljo v San Siru.

KOLESARSTVO

TITOGRAD, 6. — Vzhodni Nemec Hoffman je danes zmagal v tretji etapi kolesarske dirke po Jugoslaviji 122 km dolgo Progo od Belega polja do Titograda je prevozil v 2 urah 36'3". Z istim časom je prišel na cilj tudi Italijan Talpo, ki je prevzel mesto leaderja v splošni lestvici s skupnim časom 9 ur 23'30". Na drugem mestu je Čuprič (Jugoslavija) z 1'47" zaostaja.

V ekipnem plasmaju je po tretji etapi prva Jugoslavija s časom 28 ur 14'55", druga Vzhodna Nemčija s časom 28 ur 20'49".

JURIJ KOROLJKOV 71.

Človek, za katerega ni bilo skrivnosti

Roman o znamenitih sovjetskih obveščevalcih Sorgeju in Vukeliću

V Tokiu sem srečal Kavai Tajkitija — enega izmed maloštevilnih preživelih ilegalcev iz Sorgejeve skupine. Prišel je z mlajšim bratom umrlega Osake. To je bil japonski književnik Hozuki Osaki, ki je mnogo storil za osvetlitev zgodovine protiimperialističnega ilegalnega dela na Japonskem, kjer je njegov brat igral tako pomembno vlogo.

Zbrali smo se v prostrani dvorani hotela «Nikacu». To je bilo na predvečer naše vrnitve v domovino. V hotel je prišel Kimura-san, tu je bila tudi Isi Hanako.

V dvorani je vladal lahkoten, zelenkast polmrak, verjetno zaradi velikanskega grma gozdnega cvetja. Sedeli smo v naslanjačih za nizko mizico in se pogovarjali o preteklosti. Pred nami so vstajali Časi, Leta, Dogodki. Spominjali smo se ljudi — živih in tistih, ki so bili že zapustili življenje.

Spomnili smo se starega doktorja Jasude, ki še danes nadaljuje z zdravljenjem ljudi. Ko so ga po vojni osvobodili iz zapora, se je spet nastanil v Tokiu

Govorili so tudi o radiotelegrafistu Maksu Clausenu in njegovi ženi Ani, rojeni Zdankovi. Zdaj živita na nasprotni strani našega planeta — v Demokratični republiki Nemčiji, člana sta Enotne nemške socialistične stranke, aktivno sodelujeta pri izgradnji socializma v DR Nemčiji. Ko sta se zakonca po osvoboditvi iz jetnišnice Sugamo srečala, nista prepoznala drug drugega: tako izmučena sta bila.

Prav tistega dne so časniki posredovali novico: državljana DR Nemčije Maks in Ana Clausen (Kristiansen) sta bila odlikovana s sovjetskimi odlikovanji. Odlikovana sta bila za «aktivno in uspešno dejanost v okviru obveščevalne organizacije, ki je delala pod vodstvom Richarda Sorgeja...» je bilo zapisano v ukazu prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR.

Z istim ukazom je bil posmrtno odlikovan z ordenom domovinske vojne prve stopnje Jugoslovan Branko Vukelić, ki je končal življenje za zidovi militaristične Japonske. Ko so ga po obsodbi premestili na Hokaido, je umrl v zaporu sredi januarja 1945. leta.

Govorili smo tudi o slikarju Mijagiju, ki prav tako ni zdržal surovega jetniškega režima in o drugih soborcih Richarda Sorgeja...

Bližal se je večer in čas slovesa je napočil. Ko smo se poslavljali, je Isi Hanako rekla:

«Jurij-san, rada bi vam dala majhno, toda zame zelo ljubo darilo.» Iz torbice je potegnila bel robec in mi ga ponudila. «To je Richardov robec z njegovima začetnicama. Vzemite ga za spomin...»

Zmedel sem se in globoko razburjenje me je prevzelo.

«Ne, ne, vzemite ga...» je ponovila Isii. «V spomin na Richarda imam še njegov šal in še prav takšen robec, dalje gramofonske plošče, ki mi jih je podaril... Vzemite ga, prosim vas!»

Vzel sem njeno darilo — bel, moški robec z začetnicama «R. S.» — Richard Sorge. Skrbno hranim to ganljivo darilo v spomin na komunista Ramzaja, borca nevidne fronte in na njegovo prijateljstvo, ki mu je ostala zvesta vse svoje življenje.

Ločili smo se na ulici, na bučni Ginzi. Na Japonskem je navada, da goste pospremijo do hišnega praga. Odšli so, jaz pa sem še vedno zrl za njimi, dokler se niso izgubili v množici. Znova sem pomislil: minula leta so izrekla nepristransko sodbo tako preteklim dogodkom kot človeškim ravnanjem.

Žreci Hatimovega svetišča — svetišča boga vojne — zločinski generali Tozio, Itagaki in Doihara, s katerimi je junak plemenitega podviga Richard Sorge prekrižal svoj nevidni meč, so bili obešeni kot vojni zločinci na podlagi sodbe mednarodnega sodišča, čas pa je s sipkim peskom prekril njihove sledove...

Vitezi svetlobe bodo vedno ostali v spominu človeštva. Vsakomur svoje! Takšna je sodba zgodovine.

Moskva - Tokio — 1961 - 1965.

KONEC

Kino

Gorica

VERDI, 17.00: «Corte marziale». G. Cooper in R. Steiger; ameriški kinemaskope v barvah.
CORSO, 17.00: «Johnny Reno». D. Andrews in J. Russel; ameriški kinemaskope v barvah.
MODERNISSIMO, 16.30 — 22.30: «Nic-Karter contro il Trifoglio rosso».
VITTORIA, 17.00: «L'urlo degli eroi». W. Holden, G. Kelly in F. March; ameriški kinemascopski film v barvah.
CENTRALE, 17.30—21.30: «La valle dell'orso». C. Walter in M. Hyer; ameriški kinemaskope v barvah.

Tržič

AZZURRO, 18.—22.: «Golia alla conquista di Bagdad». R. Stee in H. Line; v barvah.
EXCELSIOR, 17.—22.: «Da New York maffia uccide». E. Constantine in E. Martinelli.
PRINCIPE, 18.—22.: «Tre dollari di piombo». F. Beir in E. Morandis». Kinemaskope v barvah.

Ronke

S. MICHELE, 19.—22.: «Zorro il pistolero». M. Robins.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna KUERNER na Korzu Italia 10, tel. 25-76.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj v Gorici najvišja dnevna temperatura 25,6 stopinje ob 16. uri in najnižja 10,6 stopinje ob 5.50; povprečna vlaga 50 odst.

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 II., Telefon 53-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 87-338, 95-823 — NAROČNINA (ne ... vnaprej) četrtletna 2.250 lir polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun. Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ ADIT DZS. Ljubljana Stari trg 3 I., Telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 603-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mali oglasi 40 lir beseda (Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Societa Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska Trst